

KOVA SENATE DĖL TAFT-HARTLEY ISTATYMO

POPIEŽIAUS KELIONĖS ATGARSIAI

Ar "kairėja" katalikų bažnyčia?

ROMA. — Popiežių Povilą VI-tąjį sugrįžusi iš istorinės kelionės Amerikon, Romos aerodrome susitiko didelė žmonių minia. Jį pasveikino Italijos premjeras Aldo Moro ir šeši kabineto ministrai, jų tarpe vicepremjeras socialistas Pietro Nenni. Popiežius pasakė trumpą kalbą, kurioje aptarė savo pasisekusios kelionės tikslus. Vėliau jis nuvyko į Vatikaną, kur jo laukė Ekuumeninės Tarybos dalyviai — vyskupai. Popiežius ir jiems pasakėjo apie savo kelionę.

Bostone suimtas melagis

New Yorko policija patenkinta, kad popiežiaus kelionės nesudrumstė jokie pasikėsinimai ar išsišokimai. Bostono policija sučiupo vieną vyrą, 36 metų Arthur Brouillard, kuris telefonu pranešė aerodromui, kad esą popiežiaus lėktuvas susprogs virš Atlanto vandenyno, nes jame esanti padėta bomba. Policijai pavyko jį tuoj pat sučiupti dar tebekalbant telefonu. Jis prisipažino, kad jis nieko nežina apie bombą. Tuo būdu, niekas jos nė neieškojo. Popiežiaus kelionė įvyko, kaip numatyta, normaliu laiku.

Marcinkus — organizatorius

Prie popiežiaus kelionės pasisekimo nemažai prisidėjo lietuvis prelatas Povilas Marcinkus, Vatikano sekretorius, kuris visą dieną New Yorke buvo šalia popiežiaus. Kada popiežius itališkai kalbėjo į Jungtinių Tautų sekretoriato tarnautojus, Marcinkus išvertė jo žodžius į anglų kalbą. Puikus popiežiaus svarbiosios kalbos Jungtinių Tautų asamblėjoje vertimas buvo atliktas JT Saugomos Tarybos vertėjo George Klebnikovo. Jis yra Amerikos pilietis, gimęs ir augęs Paryžiuje baltųjų rusų pabėgėlių šeimoje.

Pasikeitė dovanomis

Popiežius Amerikoje gavo nemažai dovanų. Generalinis sekretorius U Thant įteikė popiežiui Tarptautinio Bendradarbiavimo metų medali ir savo vardu — sidabrinį Burmoje pagamintą indą su Budos žodžiais — "tas, kurs sugeba pats save nugalėti, yra didžiausias nugalėtojas iš visų..." Pats popiežius atvežė Jungtinėms Tautoms garsaus prancūzų tapytojo Georges Rouault paveikslą. Be to, jis davė JT vaikų fondui 1,000 dolerių. Sekretorius tuos daiktus turėtų parduoti, kalbėjo popiežius, ir paskirti už juos gautus pinigus alkanų žmonių reikalams.

Susitiko su Gromyko

New Yorke, policijos žiniomis, popiežiaus kelionę stebėjo 3.8 milijonai žmonių. Dar didesni skaičiai sekė televizijos programos. Jos buvo transliuojamos ir į Europą, kur milijonai žmonių sekė, kas vyksta New Yorke.

Pasaulio spauda palankiai atsiliepė apie popiežiaus kelionę ir jo JT pasakytą kalbą. Asamblėjoje tik viena Albanija boikotavo popiežiaus apsilankymą. Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras Gromyko su visa sovietų delegacija susitiko ir pasisveikino su popiežium, kai šis apžiūrino JT įstaigas.

Skaudūs žydų kaltinimai

Vokiečių spaudoje keliamas klausimas apie katalikų bažnyčios jautrumą politiniuose klau-

IS VISO PASAULIO

SANTO DOMINGO. — Dominikonų sostinėje sprogo dvi bombos, kurių viena sužeidė septynis Amerikos kareivius sėdintius tavernoje.

DURBAN. — Pietų Afrikoje traukinio nelaimėje žuvo 78 negrai. Likusieji keleiviai akmenimis užmušė traukinio mašinistą — baltąjį. Apie 200 negrų buvo sunkiai sužeisti.

TUNISAS. — Amerika sutiko paskolinti Tunisiui 6,750,000 dolerių keliams statyti. Sutarta skola gražinti per 40 metų.

GODTHAABAS. — Du Danijos detektyvai atvyko į Grenlandiją aiškinti, kas pavogė iš amerikiečių karinės bazės 50,000 dol.

SEOULAS. — Pietų Korėjos sostinėje žmonių minia taip skubėjo į stadioną stebėti atletikos varžybių, kad 13 asmenų buvo sumundyti. Buvo ir nemažai sužeistų.

MASKVA. — Į Sovietų Sąjungą atvyko Mali prezidentas Keita. Jį sutiko Mikojanas ir Brežnevas.

BERLYNAS. — Į Vakarų Vokietiją atbėgo septyni jauni vyrai. Jų tarpe buvo du ginkluoti pasienio sargybiniai kareiviai.

SANTIAGO. — Čilėje vėl plačiai buvo jaučiamas žemės drebėjimas, kuris didesnių nuostolių nepadarė.

Daug žalos katalikams padarė tvirtinimai, jog popiežius Pijus XII-sis pro pirštus žiūrėjo į Hitlerio daromus nusikaltimus ir žydų žudymą. Bavarijos katalikų mokslo akademija specialiai studijuoja Vatikaną ir Vokietijos santykius Hitlerio valdomo laikais. Manoma išleisti tris dokumentuotas knygas, kuriose bus bandoma atsakyti į kaltinimus Vatikanui. Vokiečių spauda sako, kad dabartinis popiežius dėl to taip uoliai domisi pasaulio klausimais, kad nori atitaisyti praeties klaidas, kada Vatikanas nesikišimas į pasaulinę politiką buvo imtas aiškinti Vatikanu nesidomėjimu žmonių vargais ir kančiomis.

Sugyvenimas su kaire

Amerikoje daugelis stebėtojų pastebi tam tikrą katalikų bažnyčios liberalėjimą ir "kairėjimą". Vatikanas palaimino italų krikščionių demokratų koaliciją su socialistais. Čilėje irgi valdo bažnyčios remiama gan "pažangi" ir liberalinė katalikų partija. Bažnyčios palinkimas į reformas ir "talkingą sugyvenimą" su kairiomis partijomis pastebimas ir Afrikoje. Tanzanijos prezidentas Nyerere yra katalikas. Socialistų skelbtos mintys, kurios anksčiau būdavo apšaukiamos herezija, dabar vis dažniau yra propaguojamos pačių katalikų vadų. Tas ypač jaučiamas Prancūzijoje, kur "kairieji katalikai" yra padarę daug žalos komunistų partijai.

Popiežius Paulius VI, atvykęs į Jungtines Tautas, sveikina susirinkusius žmones. Paveikslas dešinėje stovi Jungtinių Tautų sekretorius U Thant, o kairėje stovi artimiausias popiežiaus patarėjas kardinolas Tisserant.

GREIT VĖL IŠKILS NATO ATEITIES IR ATOMINĖS GYNYBOS KLAUSIMAI

WASHINGTONAS. — Britų televizijos studija įreikordavo pasikalbėjimą su JAV valstybės departamento paskretoriumi George Ball. Pasikalbėjime daugiausia liečiami NATO valstybių ir atominė ginklų reikalai. Ball pareiškė, kad atominės gynybos klausimai nėra pamiršti ir jie artimiausiu laiku bus pasitarimų objektu, kai už savaitės į Ameriką atvyks britų užsienio reikalų ministras Michael Stewart. Už kelių savaitių Washingtone lankysis Vakarų Vokietijos naujai perrinktas kancleris Erhardas. Pasitarimuose su juo irgi bus svarstomi atominės gynybos ir NATO klausimai.

Neaiški de Gaulle pozicija

Nato valstybių ateities planai negali būti darniai pildomi dėl savotiškos Prancūzijos laikysenos. Prezidentas de Gaulle, kalbėdamas labai bendrais bruožais, reikalauja Nato reformavimo, tačiau niekad nepasako, ko ir kiek jis nori iš kitų valstybių. Prancūzijoje yra labai svarbūs Nato sandėliai, susižinojimo centrai, benzino vamzdžiai. Jei Prancūzija nutartų iš Nato išieiti, Nato visą organizaciją tektų pergaltoti ir visus įrengimus perkelti kitur. Prancūzijos kerstinė pozicija Europoje yra labai svarbi visiems Nato planams. Be jos tektų keisti visą strategiją.

Manevrai Viduržemio jūroje

Praėjusią savaitę pasibaigė Nato jėgų manevrai Viduržemio jūroje. Manevrų pagrindu buvo įsivaizduota padėtis, kad svetimų jėgos puolė šiaurės Graikiją, įsiveržė į Turkijos Juodosios jūros pakraštį ir atominiais ginklais sudaužė turkų tvirtovę Izmir, kuriame yra ir sąjungininkų pietryčių Europos štabas. Pratiimuose buvo norėta parodyti, kad Amerika yra pajėgi ateiti į paramą užplūtiems sąjungininkams. Parašutinininkai iš 82-os divizijos Amerikoje oro keliu tuoj buvo permesti į Turkiją, kur jie kartu su turkų parašutinininkais sustabė priešą. Graikijoje išsikėlė amerikiečiai mariniai kartu su graikų mariniais. Abiejuose frontuose po sėkmingų priešpūlių, prieš dvidešimt metų išstumi. Manevrams vadovavo admirolas Charles Griffin, kuris yra vyriausias Nato vadas pietų

Europoje ir generolas Richard Montgomery, kuris yra JAV karavainijos Europoje viršininko padėjėjas.

Nato mėnėvrai Turkijoje ir Graikijoje turėjo ir politinių tikslų. Susipykė dėl Kipro salos abu sąjungininkai vėl bendrai planavo ir bendrai pravedė karinius pratimus. Kartu buvo parodyta, kad Amerika nors ir toli būdama, gali ateiti ir ateitų savo draugams į pagelbą, jei jie būtų užplūti.

Paašikės po rinkimų

Kariniai stebėtojai su nekantrumu laukia, kokių reikalavimų Nato organizacijai pastatys Prancūzijos prez. de Gaulle. Nato galėtų likti stipri karinė galybė ir tuo atveju, jei Prancūzija visai nutrauktų ryšius. Tuo atveju pagrindinės Nato bazės turėtų būti perkeltos į Britaniją ir Ispaniją, kur ir dabar yra didelė dalis Amerikos aviacijos. Daugumas korespondentų abejoja ar Prancūzijai apsimokėtų tiek toli žengti ir santykius visai nutraukti. Šitoks planas turėtų nemažai priešininkų ir pačioje Prancūzijoje. Manoma, kad prieš prezidento rinkimus de Gaulle nedrįs daryti didesnių pakeitimų, nes jie galėtų degolistų partijai kainuoti daug balų.

WASHINGTONAS. — Amerika ir Meksika bendrai svarsto

statyti atominį jūros vandeniui pakeisti į geriamą vandenį įrengimą, kuris tiektų vandenį Kalifornijai, Arizonai, ir dviem Meksikos provincijoms: Sonora ir Baja California.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ JAV kongresas baigė priimti užsienio paramos įstatymą. Dabar belieka jį prezidentui pasirašyti. Valstybės departamentui pareigūnas Bundy pareiškė, kad yra numatyta nemaža suma duoti pietryčių Azijos pramonės pakėlimui, užtvankų statymui ir kitiems projektams.

♦ Komunistinė Kinija pranešė, kad virš jos teritorijos buvo atskridę 4 Amerikos lėktuvai. Vienas lėktuvas buvęs numuštas kinų aviacijos, kiti amerikiečių lėktuvai pabėgę. Pentagonas pareiškė nieko apie šį įvykį nežinąs.

♦ Jakartoje demonstravo apie 5,000 Indonezijos studentų, kurie reikalauja, kad Sukarno uždraustų komunistų partiją. Sukarno paskelbė, kad planuota kariuomenės šventė dėl nepalankių sąlygų yra atidedama.

PARYŽIUS. — Prezidentas de Gaulle pasiuntė popiežiui telegramą, kurioje sakoma, kad visa Prancūzija stebi jo taikos pastangas visa siela ir su didėle viltimi.

Skrenda į mėnulį

MASKVA. — Sovietų paskutinis erdvės laivas — "Luna 7" skrenda į mėnulį. Sovietai nesako, ar jam skirta mėnulyje nusileisti, ar tik aplink apskridus atsistoti atgal mokslinius išmatavimus. Erdvėlaivis yra pusantros tonos, be įgulos, jis paleistas pirmadienį.

Šiais metais tai jau trečiasis sovietų bandymas pasiekti mėnulį. Luna 5 sudužo atsimušęs į mėnulio paviršius, o Luna 6 pasisuko iš kelio ir nuskrido į tolimąsias erdves. Galimas daiktas, kad šio erdvėlaivio tikslas yra švelniai nutūpti ant mėnulio paviršiaus ir sūntinėti iš ten pranešimus apie mėnulio privalumus ir sąlygas. Jei tas sovietams pavyktų, tai būtų pirmas nusileidimas mėnulyje — istorinis įvykis.

SENATO RESPUBLIKONAI PASIRYŽĘ KOVOTI UŽ TAFT-HARTLEY ISTATYMĄ

WASHINGTONAS. — Amerikos kongresas šiais metais priėmė labai daug prezidento pasiūlytų įstatymų, tačiau, atrodo, kad vienas jų gali užtrukti senate, kur respublikonų vadas senatorius Dirksen užsispyrė kovoti iki paskutiniųjų, grasindamas "filibusteriu" išlaikyti senatą iki pat Kalėdų be pertraukos. Šis respublikonų užsispyrimas liečia atšaukimą Taft-Hartley Akto 14-b sekciją, kuri leidžia atskirioms valstijoms leisti įstatymus, draudžiančius unijų reikalavimą, kad darbininkai, norėdami gauti darbą, turi priklausyti darbo unijai. Šiuo metu 19 valstijų draudžia "priklausymą darbo organizacijai, kaip sąlygą gauti darbą".

Priėmė respublikonai

Taft-Hartley aktas buvo priimtas 1947 metais, kai prezidentu buvo Trumanas, o kongreso daugumą sudarė respublikonai. Prezidentas kovojo prieš šį įstatymą ir jį vetavo. Tuo metu, 1946 metais Amerikoje buvo keili labai sunkūs streikai: plieno, anglių ir automobilių pramonėse. Gyventojai ir kongreso nariai buvo nusivylę darbo unijomis ir Taft-Hartley aktas buvo priimtas. Jis numato, kad streikai, kurie liečia tautinį gėrbūvį, gali būti 80-dienų sustabdyti, prezidentui reikalaujant. Kartu buvo priimtas ir 14-b straipsnis, leidžias valstijoms reguliuoti unijų steigimąsi, pripažįstant teisę dirbti ir tiems darbininkams, kurie nenori dėti kurių priežasčių priklausyti unijoms.

Indija nesiruošia atiduoti Kašmiro

NEW DELHI. — Indijos kariuomenė išstūmė Pakistano dalinius iš Chamb fronto Kašmiro, praneša Pakistano radijas. Indijoje vyriausybė to neneigia, tik praneša, kad vis daugiau Pakistano atsistų partizanų pasiduoda Indijos kariuomenei.

Indijos moralė po visų karo veiksmų yra gan aukšta. Visi indai galvoja, kad Pakistanas pamatė, jog karo veiksmais Indijos nugalėti nepasiseks. Kinijos valdžios grasinimai irgi parodė, kad kinai nesiruošia pulti Indijos, o tik kalba ir grasina. Svarbiausia, Indijos vyriausybė įsitikino, kad karas su Pakistanu nebūtinai turi sukelti Indijoje moslemų riaušius, kaip buvo bijoma. Pasirodė, kad moslemai Indijoje laiko save Indijos piliečiais. Jie visai nesiruošia kovoti už Pakistaną. Moslemų Indijoje yra virš 50 milijonų.

Vienas pirmųjų Indijos karo herojų buvęs jaunas leitenantas — moslemas, kuris žuvo kovoje, pirma sunaikinęs tris Pakistano tankus.

Vis daugiau žmonių Indijoje galvoja apie savo atominį ginklą įsigijimą. Tuomet Indijai nebūtų baisi nei komunistinės Kinijos grėsmė.

Darbo unijos priešinasi

Darbininkų organizacijos jau seniai veda kovą už to straipsnio panaikinimą. Tas straipsnis kenkia unijoms, apskunkina jų organizavimą, pakerta darbininkų saugumą ateičiai. Daug darbininkų naudojasi unijų iškovotomis privilegijomis už tai nieko nemokėdami. Susiorganizavę darbininkai streikais ir savo mėnesiniais mokesčiais išsikovojau sau geresnes sąlygas. Dabar toms sąlygomis naudojasi ir tie neorganizuoti, kurie nė centu neprisidėjo prie vedamos kovos. Užvakar senate Tennessee senatorius Bass pareiškė, besiginčydamas su senatorium Dirksenu, kad "jeigu nori važiuoti vežime, tai turi tartis pašerti arklį", tačiau unijoms nepriklausą nemori šerti", o tik nori "važiuoti".

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo Amerikos marinai iš jūros netikėtai puolė komunistų įtvirtinimus netoli Phu Co slėnio, kur virš 1,300 komunistų kareivių žuvo per dvi savaites mūšių su Pietų Vietnamo kareiviais. Mariniai, padėdami jūros artilerijos ir lėktuvų, išsikėlė į Viet Congo pozicijas ir jas užėmė. Čia žuvo 40 komunistų, o mariniai neturėjo jokių nuostolių.

Sunaikinę daug tunelių ir cementinių bunkerų, mariniai vėl pasitraukė į savo laivus.

Netoli Da Nango marinių patrulį užpuolė apie 150 Viet Congo vyrų. Po sunkios kovos mariniai neteko 10 iš 13 buvusių patrulyje vyrų. Atvykus paramai komunistai pasišalino.

WASHINGTONAS. — Atstovų rūmuose Illinois respublikonas atstovas Derwinski kritikavo Amerikos politiką Dominikonų respublikoje, kur anksčiau ar vėliau valdžią paimsią komunistai. Administracija nuslėpusi nuo Amerikos piliečių tikruosius faktus, tvirtina Derwinski. Jis yra atstovų rūmų užsienio reikalų komiteto narys.

NATSHEZ, Miss. — Policija vėl suėmė virš 100 negrų, kurie dalyvavo protesto žygyje. Jų tarpe buvo ir negrų vadas Charles Evers. Vos buvo išvengta muštynių tarp negrų ir baltųjų studentų.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDZIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA PSKTN. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

II METAI

NR. 36 (81)

Po vasarinių stovyklinių rūpesčių

RENKASI SESERIJOS VADOVYBĖ

Laukiama atsiliepiant vadoves iš viso pasaulio

Spalio 16 d. 3 val. p. p. Chicagoje, Jaunimo Centre, 5620 So. Clevermont Ave., įvyksta pilnatis Liet. Skautių Seserijos vadijos pasitarimas. Šis įvykis nėra eilinis posėdis, ir laukiama visos gausios vadijos dalyvavimo.

Savo bendraraštyje išsiuntinėtiame visoms vadijos narėms ir dvasios vadovams, Vyriausia Skautininkė v. s. Ona Zailskienė rašo:

„Darbotvarkėje numatyta:

1. Protokolo tvirtinimas,
2. Tarybos Pirmijos Nutarimai,
3. Pakėlimų ir apdovanojimų svarstymas,
4. Vyr. skautių reguliavimo ir programos projektų tvirtinimas,
5. Darbo planų tvirtinimas,
6. Vadeivių ir visų kitų vadijos narių pranešimai,
7. Seserijos Vadijos ateities klausimas, rinkimų ir kiti reikalai.

Jei šių klausimų šeštadienį nesuskubsime aptarti, tai posėdis bus tęsiamas sekmadienį iš ryto.

Labai prašau šiame posėdyje dalyvauti visas net ir toliau gyv. vadijos nares, dv. vadovus, garbės gynyją, JAV ir Kanados r. vadoves, vyr. skautių skyr. vadeivės sudarytos kom. ir buv. reguliavimo ir nuostatų kom-jų pirmininkas, „Jaun. skautės nuotykių stovykloje“ ruošiamos knygelės autorė, Seserijos vadijos atstovė, dalyvavusią Kanados r. vyr. skautių suvažiavime.

Mūsų šioji kadencija eina prie pabaigos. Nepajusime, kaip ateis laikas duoti Koresp. vadų ir vadovių sueigai atliktų darbų ataskaitą. Kad galėtume produktyviau padirbėti per likusius paskutiniuosius metus, prašau kiekvienos jūsų raštu atsitiesti ar atsivežti į posėdį knuopščiai paruoštą darbo plano projektą. Taip pat prašau rūpestingai apgalvoti ir visus kitus reikalus, susijusius su skautišku lietuvišku darbu.

Tikiuosi, kad ir Anglijos, Australijos ir Vokietijos rajonų vadeivės suskubsite iki posėdžio atsiliepti. Skautininkų sk. vedėja s. Gražina Musteikytė išvyksta ilgesniam laikui į Paryžių, tad pristatymus į skautininkų laipsnius vadeivės prašomos atsitiesti tiesiog man.

Atvykstančioms nakvynes mieliai parūpinsim, tik prašau pranešti apie atvykimą bent ke-

lias dienas prieš. Taip pat ir kelionės išlaidos bus stengiamasi bent dalinai padengti.

Tad iki mielo pasimatymo spalio 16 d. Chicagoje”.

Iš mūsų kronikos

★ **Premijų įteikimo vakare,** kuris įvyko spalio 2 d. Chicagoje, B. Pakšto salėje, dalyvavo tik vienas Chicagos skautininkų Ramovės dramos konkurso laureatas-rašytojas Anatolijus Kairys. Antrasis — rašytojas Mykolas Venclauskas iš Clevelando negalėjo dalyvauti ir tik atsiuntė laišką, kuriame dėkausi amžinosios lietuviškos ugnelės degimu mūsų jaunimo tarpe. Apie 200 svečių stebėjo laureatų pagerbimo iškilmes ir meninę programą. Vadovavo s. Aleksandra Eivienė. Savo apsilankymu vakarą pagerbė Lietuvos konsulas P. Daužvardis, L. Bendr. p-kas J. Jasaitis, Liet. Skautų S-gos tarybos p-kas s. E. Korzonas ir Skautų Brolijos bei Seserijos vadovybė. Visų dėmesio centre buvo rašytojas Anatolijus Kairys — laimėjęs dvi pirmąsias premijas. Savo žodyje A. Kairys apibūdino savo literatūrinį credo, paneigdamas šių dienų absurdo teatrą, kuris kelia kenksmingas, nihilistines mintis, nurodydamas, kad mūsų visų tikslas buvo ir turi būti — Lietuva, ir estafetiniu būdu mes turime perduoti iš kartos į kartą didėjantį kultūros ir tautiško krautį. Drauge rašyt. A. Kairys padėkojo skautininkų Ramovei ir mecenatams ir pasinaudojo proga padėkoti Chicagos Scenos Darbuotojams, kurie prieš metus premijavo jo dramą „Viščiukų ūkį“.

★ **Stovyklos dvasia — kovotojų dvasia.** Jaunieji studentai — akademikai skautai savo šiemetinę stovyklą buvo paskyrę laisvės kovotojams prisiminti. Stovyklą pavadino Daumanto, įžymaus mūsų partizano vardu, o trys vedamieji pašnekesiai buvo skirti išryškinti lietuvių tautos pastangoms atgauti laisvę. Stovyklos prasmę akademikai skautai išreiškė šiais žodžiais savo stovykliniame laikraštėly: „Šios

stovyklos vardas pabrėžia prisiminimą tų, kurie kovojo už tėvynės laisvę, už nemariusius visos žmonijos idealus ir tapo amžinai priglausti tos pačios žemės, už kurią kovojo. Jų dainos, jų dramatiškos kovos istorija tepaaiškina mums kovos žodžio prasmę. Nes tikrai jų pralietas kraujas leis mums džiaugtis laisvės laime, pastūmės kultūros pažangą gerąja kryptimi. Penkiolikta kartą susibūrę svečiuose miškuose, bendraukime skautiškoje dvasioje, semkimės stiprybės iš mūsų gražios praeities ir nepamirškime mūsų svarbiausio tikslo — ugdytis religiška, tautiška ir visuomeniškai susipratusiomis asmenybėmis”.

★ **Oro skautai aerodrome.** Chicagos Lituanicos skautų tunto Dariaus-Girėno draugovės skautai rugsėjo 12 d. iškylavo Mitchell aerodrome; apžiūrėjo lėktuvus, stebėjo šokimus su parasiutu ir t. t.

★ **Cicero skautų tėvai** buvo darbščiausi Rako miške, stovyklos įrengimus tvarkant; nerimsta jie ir dabar — vėl išdą papildant, kad tik jų mielieji skautukai turėtų pačių gražiausių išgyvenimų savo skautavimo dienomis. Spalio 23 d. 7 v. vakaro šv. Antano parapijos salėje — Cicero Mindaugo d-vės 16 metų sukaktuvių proga — ruošiamas pobūvis su skautų pasirodymu, menine programa bei kitomis linksmybėmis, Markausko orkestrui griežiant. Laukiama, kad ciceriškius aplankys ir Chicagos ir kitų aplinkinių vietovių prijauciantieji.

★ **Pagerbs vadovus.** Spalio 9 d. Chicagos Lituanicos skautų tunto tėvai ruošia uždara pobūvį, kuriame nori išreikšti padėką skautų vadovams, ypač daug dirbusiems šiemetinėje plk. J. Šarausko vardo stovykloje.

★ **Vyresniųjų skautių sąskrydis** buvo gausus. Rugsėjo 18-19 dienomis Toronte įvyko vyresniųjų skautių sąskrydis, praėjęs su didžiausiu pasisekimu. Dalyvavo 66 kandidatės, vyr. skautės, paskautininkės ir skautininkės. Ne tik dalyvių skaičius buvo gražus, bet ir įvairus: iš Montrealio, Chicagos, Londono, Deep River, Hamiltono, Buffalo ir Toronto. Sąskrydį atidarė Kanados rajono vadeivė s. I. Meikle-

V. sl. Rūta Jautokienė raportuoja vadovybei rugsėjo 19 d. įvykusioje Chicagos „Aušros Vartų“ skautių tunto postovyklinėje sueigoje. Iš kairės — s. R. Kučienė — tuntininkė, ps. J. Daužvardienė — tunto globėja, v. s. S. Stratkienė ir v. s. F. Kurgonienė — vidurio rajono vadovė. J. Gierštkio nuotr.

john, perskaitydama VS v. s. Onos Zailskienės sveikinimą.

★ **Pašnekesiai apie Lietuvą.** Penkioliktoje akademikų skautų Daumanto vardo stovykloje apie šių dienų Lietuvos jaunimo kabėjo senj. Tomas Leonas. Fil. Jonas Dainauskas pateikė duomenų iš svetimaucių konspiracinės veikos Lietuvoje. Vladas Būtenas nukreipė visų „žvilgsnį į lietuvių partizanų epochą“, pabrėždamas, jog tarp 1944—1953 metų žuvo kovose apie 30,000 partizanų.

★ **Paruošia stovyklavietę žiemai.** Romuvos stovyklavietę Kanadoje, per kurią šiemet perėjo daugiau kaip 500 žmonių (kelių stovyklų stovyklautojai ir apsilankę svečiai), ir kuri yra gana nuošalioje vietoje, žiemai perdažoma ir aptvarkoma. Dirba vyresnieji skautai, tėveliai ir rėmėjai.

★ **Jau rudenį prasideda stovykliniai rūpesčiai.** Chicagos „Aušros Vartų“ skautų tuntas savąją stovyklavietę Rako miške yra numatęs bent dvigubai padidinti, nes kasmet didėja ir mergaičių stovyklautojų skaičius. Lėšų telkimas pradėdamas jau dabar. Šiam tikslui spalio 30 d. (šeštadienį) „Aušros Vartų“ skautės ruošia pobūvį B. Pakšto salėje, į kurį kviečia visus tunto rėmėjus, esamus ir būsimus skautių bičiulius.

TECHNIKOS ŽODIS SUVAŽIAVIMO TEMOMIS

S. m. spalio 9, 10 ir 11 d.d. Bostone įvyks Amerikos Liet. Inž. ir Arch. S-gos aštuntasis suvažiavimas čia, Amerikoje. Šiomis dienomis iš spaudos išėjęs Technikos Žodžio Nr. 4 (94) yra paskyręs nemažai vietos suvažiavimo reikalams: įžanginiame straipsnyje sveikinamas suvažiavimas, bel kartu ir kritiškai panagrinėjami sąjungos bendrieji reikalai, o dr. St. Juzėnas savo straipsnyje — „Suvažiavimo belaukiant“ atvirai gvildena sąjungos ekonomiškus pagrindus, norėdamas savo sąjungą ir kitas visuomenines organizacijas matyti besiverčiančias ne iš aukų, bet iš darbo.

Inž. Algirdas Jasaitis savo str. „Nuo Karaliaus - dievažmogio iki technokratijos“ duoda daug įdomios medžiagos ir iliustracijų nuo transatlantinio kabelio tiesimo laikų iki pat šių dienų erdvės satelitų panaudojimo tarpusavio ryšiai. Antanas Vadopalas savo str. „Trafikas — senovės baltuose“ pateikia kelbinią įdomios medžiagos apie važiavimo techniškas priemones, kurias indoeuropiečiai jau 2,000 metų pr. K. žinojo. Lietuvių Mokslo Darbų skyriuje aparšomi R. Viskantos, H. Judeikio, E. F. Batučio, A. P. Malinausko, L. J. Buivido, L. Kizlaičio, H. Varniacko ir A. Vaitekūno darbai. V. Vintartas rašo terminų skyriuje apie lietuvių kalbos nepriylgstamumą jokiai kitai kalbai. Paminimi mumsieji inžinieriai: doc. Kazys Kriščiūkaitis, prof. Viktoras Biržiška, Vladas Bajalis. Veiklos ir gyvenimo skyriuje žinutės iš įvairių vietų pajavairintos gausiomis nuotraukomis. Mns.

Kultūringas skautų Ramovės darbas

Praeito šeštadienio vakarą Pakšto salėje įvyko kultūringas Chicagos skautų-čių Ramovės premijų įteikimo vakaras. Prisirinko beveik pilna salė. Apie 200 žmonių.

Vakaro programą pradėjo skautininkas Pr. Nedas. Taręs kelis žodžius šio vakaro reikalui, jis tuojau paprašė skautininkę A. Eivienę praversti programą.

Skautai buvo paskelbę konkursą geriausia scenos veikalui paruošti. Jie buvo sudarę vertintojų komisiją atsiųstiems darbams peržiūrėti ir įvertinti. Vertintojų komisijai pirmininkavo Chicagoje jau žinoma Kevalaitytė - Visockienė. Ji pradžioje prisipažino, kad jai geriau pašokti, negu kalbą pasakyti, bet ji vis dėlto domisi literatūra, atidžiai perskaitė kiekvieną atsiųstą veikalą ir paskyrė premijas geriausiems darbams. Komisijos narys Č. Grincevičius perskaitė vertintojų komisijos protokolą. Laimėtojams premijas įteikė konsulas Petras Daužvardis ir skautininkas Pr. Nedas.

Pirmoji ir antroji premijos atiteko rašytojai ir realistatininkui Anatolijui Kairiui. Jo žodis buvo gana įdomus. Jis pasakė, kad rašinėti jis pradėjo prieš 30 metų. Jeigu šiandien jam pavyko laimėti premiją, tai jis nori, kad kiekvienas skautas ir skautė atsimintų, jog jam teko dirbti 30 metų. Išėina, kad nieko gyvenime negali pasiekti be sunkaus darbo. Jis pradėjęs galvoti apie rašymą po vieno panašaus vakaro. Jis tada pasiryžęs išmokti rašyti, užtat dabar jis ir kitiems pataria pirma daug padirbėti, kad galėtų vėliau pasidžiaugti savo darbo vaisiais. Matyt, kad šeštadienį įteikta jam premija buvo didžiausias džiaugsmas.

Kairys laimėjo ne vien pirmą, bet ir antrą premiją. Matyt, kad jis turi energijos ir laiko. Kiti realistatininkai turi liežuvius iškišę bėglioti, kad įkalbėtų namelį pirkti, o Kairys, matyt, turi laiko ir dvasiniams reikalams. Jis randa laiko ir energijos rašinėjimams.

Trečią premiją laimėjo M. Venclauskas, bet jis negalėjo atvykti. Buvo perskaitytas jo laiškas. Pagerbus mecenatus, skautininkai V. Šimkus ir J. Kučas išdalino šimtą dolerių aukojusiems mecenatams paruoštus pažymėjimus.

Konsuliu Daužvardžiui tarus trumpą žodį, kalbėjo pirmininkas E. Kurzonas, o vėliau artistė Julija Cijunčienė paskaitė ištraukas iš vieno premijuoto veikalo, o Juozas Raudonis iš kito. Br. Variakojienės vadovaujama skautininkų grupė gražiai padainavo kelias dainas.

Svečius priiminėjo ir tvarkos dabojo judri ir maloni skautininkė Sofija Jelionienė. Vakaras kultūringas ir naudingas. Jei tokių vakarų būtų daugiau, tai ir susidomėjimas lietuviška raštija būtų gilesnis. *Dalyvis*

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Popežius Paulius VI nuo New Yorko katedros laiptų sveikina prie baznyčios susirinkusius žmones. Popežiaus kaireje stovi New Yorko arkivyskupas Spellman.

How to build a port for a storm

A little stockpile of U. S. Savings Bonds can turn into a mighty snug harbor in an emergency.

If an emergency never crops up (and we hope it doesn't), you're ahead considerably more than your Bonds cost you.

Bonds earn interest at a guaranteed rate. At maturity, you get back \$4 for every \$3 you invest. And your investment is backed by the United States of America.

And there's that quiet satisfaction that comes from knowing your Bonds are helping Uncle Sam build the cause of freedom throughout the world.

So get with the millions of Americans who have found Bonds a safe port in a storm. And a solid base for the future of their families.

- Quick facts about Series E Savings Bonds**
- ✓ You get back \$4 for every \$3 at maturity
 - ✓ You can get your money when you need it
 - ✓ Your Bonds are replaced free if lost, destroyed or stolen
 - ✓ You can buy Bonds where you bank, or on the Payroll Savings Plan where you work
- Buy E Bonds for growth—
H Bonds for current income

Buy U.S. Savings Bonds

STAR-SPANGLED SAVINGS PLAN FOR ALL AMERICANS

The U. S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

Rugsėjo 30 ir spalio 1-3 dienomis Chicagoje, Conrad Hilton rūmuose, vyko foto paroda. Ši skautių tautinių šokių grupė — „Grandis“ — parodos programoje atstovavo lietuviams. Grupę vadovauja skautininkė Irena Smiļiauskiene, akordeonistas — Algimantas Ingaunis. Grupę globoja LB jaunimo reikalų vadovė S. Ingaunis ir organizacinių reik. vedėjas V. Šimkus.

NEVISUOMET BUVO GERA MANITOANOJ

Jėzuitų pirmieji pranešimai apie Laukinius

Prancūzų jėzuitai, kurie nuo 1610 metų pradėjo plūsti į Kanadą Dievo garbei ir Liudviko XIV imperijos naudai, nuo 1632 iki 1673 metų leido savo metraščius, vad. "Brieve Relation du Voyage de la Nouvelle France". Tai buvo jėzuitų misionierių iš Kanados laiškiškai bei pranešimai savo viršininkams Paryžiuje. Tie metraščiai, kurių vėliau buvo pririnkta ir susortuota iki 40 tomy, nepaprastai vaizdžiai nupasakoja tų laikų Šiaurinės Amerikos čiabuvių gyvenimą, būdą, rėdą, papročius, tikėjimą, socialinę ir visuomeninę santvarką, karus ir t. t.

Norint vaizdžiau patirti, kaip gyvenimas atrodė St. Lauryno paupiais prieš tris šimtus metų, čia iš tų Relations pacituojamas vienas kitas vaizdelis. Pavyzdžiui, pačiame pirmajame 1632 metų tome tėvas Paul de Jeune, jau kaip Prancūzijos provincijos Naujajame Pasulyje provincijolas, aprašo savo pirmąją kelionę į Kanadą, kurią prancūzai jau buvo pavadinę Naująja Prancūzija (Nouvelle France).

Iš Havre uosto, Prancūzijoje, jie išplaukė 1632 metų balandžio 18 dieną ir po 43 dienų pasiekė Lauryno upės žiotis. Tėvas Le Jeune rašo:

Pradžioje turėjome gražų orą ir per 10 dienų padarėme apie šešis šimtus lygų (league — yra trys angliškos mylios, taigi 1-800 mylių), bet per 33 dienas vargiai bėpadarėme du šimtus lygų. Kartais buvau matęs piktą jūrą pro savo namelio langą Dieppe, bet matyti Okeano šėlimą nuo kranto yra visiškai kas kita negu matyti jį esant šėlstančių bangų tarpe. Vienas dalykas yra apdūmoti mirtį savo celėje prieš Nukryžiuotojo paveikslą ir visiškai kitas dalykas apie ją galvoti esant pačiame šėlimo sukūryje ir pačios giltinės akivaizdoje... Mes vasaros metu sutikome žiemą, tai yra gegužės ir birželio metu vėjai ir miglos mus labai susaldė; tėvas Noje atšalo rankas ir kojas. o aš pats turėjau skausmus galvoje ir širdyje, kurie manęs neapleido per visą mėnesį, kadangi mes nieko kito negavome valgyti kai tik sudėta maista ir mūsų laive nebuvo geriamo vandens. Mūsų kabinos buvo tokio didumo, kad negalėjome nei stoti stovėti, klūpoti nei atsistoti, ir kas blogiausia, kad lietams užėjus vanduo kartkartėmis krito man ant veido...

...Birželio 1 dieną mes pamatėme žemę. Ji dar tebebuvo apklota sniegu, kadangi žiemos visuomet čia žiaurios, o šių metų

žiema buvo išimtinai žiauri. Prieš keletą dienų mes susitikome jūroje plaukiojant du milžiniškus ledų kalnus. Jie buvo ilgėsi už mūsų laivą ir aukštesni už jo mastą, ir kai saulė į juos atsismušė, sakytum kad matai bažnyčias ar, tiksliau, kristalo kalnus. Vargiai patikėčiau, jei pats nebūčiau matęs.

Birželio 3 d. įplaukėme į vieną iš gražiausių upių pasulyje. Jos žiotyse yra Newfoundlando sala, palikdama upeį dvi žiotis, pro kurias ji savo vandenį išpila į jūrą. Įplaukus vidun matai upės įlanką (gulf) 150 lygų (450 mylių) pločio; plaukiant aukštyn, kur šį didžioji upė pradeda siaurėti, ji vis dar yra 37 lygų (111 mylių) platumo. Kur dabar esame, Kvebeke, daugiau kaip 200 lygų (600 mylių) nuo upės žiočių, ji vis dar tebėra pusės lygos platumo. Šioje didžiojoje upėje, vadinamoje St. Lawrence, sutinkami yra baltieji delfinai, niekur kitur. Anglai juos vadina baltosiomis bangžuvėmis, dėlto, kad jie yra perdaug dideli lyginant su kitų rūšių delfiniais. Jie atplaukia iki pat Kvebeko.

Sventos Trejybės dieną mes buvome priversti sustoti prie Gaspay; tai didelis plotas vandens, įsikverbiąs į sausumą. Čia mes pirmą kartą po išplaukimo gavome išlipti ir eiti žeme. Niekuomet keleivis po ilgos kelionės negrįžta į savo kraštą su didesniu džiaugsmu, kaip mes kad įžengėme į savąją, jei taip galima pavadinti šią skurdžią žemę. Po mišų mes išėjome į miškus; sniego tebebuvo storai ir jis buvo tiek kietas, jog galima buvo eiti viršum nesmunkant. Čia mūsų žmonės nušovė gerokai skaičių pilkų kurapkų, tokių didelių, kaip vištos Prancūzijoje. Be to, jie nušovė keletą kiškių, didesnėmis kojomis negu musiški, ir vis dar beveik baltus; mat, šiame krašte kiškiai per žiemą, kol sniegas, yra balti, tik per vasarą įgauna tokią pat spalvą kaip Europos kiškiai.

Kitą dieną išplaukė toliau šv. Lauryno upe, birželio 18 dieną išmetėme inkarą žiotyse labai gilioje upės Sague (Saguenay), kuri įteka į šv. Lauryno upę. Čia aš pirmą kartą gavau pamatyti tuos Laukinius. Kai tik jie pamatė mūsų laivą, jie pakūrė laužus ir du iš jų mažoje iš žievelės padarytoje grakščioje valtėlėje atplaukė į mūsų laivą. Kitą dieną atvyko mūsų pamatyti dešimt ar dvylika Laukinių. Kai pamatėme juos įeinant į kapitono kajutę, man pasirodė, kad matau maskaradininkus, kurie kečiau po Prancūziją karnivalo

Popiežius Paulius VI juodaodį kun. Harold Robert Perry paskyrė katalikų vyskupu New Orleans apylinkė. Chicago arkivyskupas Cody pranešė apie paskyrimą ir pirmas pasveikino naujai paskirtą katalikų vyskupą. Arkivyskupas Cody anksčiau buvo New Orleans vyskupu ir labai gerai pažįsta naujai paskirtą vyskupą. Vyskupas Perry yra pirmas juodaodis katalikų vyskupas JAV.

metu. Kai kurių nosys buvo nudažytos mėlynai, akys, antakiai ir skruostai juodai, likusios veido dalys raudonai; kiti turėjo veidus išdažytus driūžetai nuo ausų iki lūpų, taip kad tikrai galima buvo tvirtinti, jog jie maskaraduoja.

Aprašyti, kaip jie buvo apsirengę, būtų tikrai sunku. Visi tie žmonės, kai tik kiek atsyla, eina nuogi, prisikabinę odos gabalą nuo juostos iki šlaunų. Kai šalta, jie susisupa į bebrų, meškų, lapių ir kitų tos pačios rūšies žvėrių kailius, bet taip nevykusiai, jog žymi jų kūnų dalis pasilieka matyti. Mačiau kai kuriuos apsimovusius meškų kailiais visiškai kaip šventas Jonas kad yra pavaizduotas paveiksluose. Tas kailis su plaukais lauko pušant, buvo dėvimas po viena pažastimi ir viršum antros rankos peties, nusileisdamas ligi kelėjų. Jie buvo tuos kailius persirišę džiovintais grobiais.

Visi eina nuogomis galvomis, vyrai ir moterys; jų plaukai, višų be išimties juodi, ilgi, riebalini ir spindin, ir yra užpakalyje perrišti. Moterys apsirėngusios padoriai.

Atvykę į Tadoussac sutikome Laukinius begrižtančius iš karo su Irokvojai, kurių devynis jie buvo pagavę į nelaisvę; tie iš Kvebeko nusivėdė šėsis, o tie iš Tadoussac turėjo tris. Aš labai rimtai meldžiau, kad tuos tris paleistų, bet man pasakė, kad turiu duoti didelės dovanas, kurių aš neturėjau.

Nuėjome į tų Laukinių kabinas, kurios yra pastatytos iš įbėstų karčių, nemokiškai apklotų medžio žieve su neuždengtų čiukurų, šviesai vidun įleisti ir dūmams išleisti. Suėjome į paties kapitono (čyfo) kabiną, kuri buvo ilga ir siaura. Susėdom ant žemės, kuri buvo paklota eglėšakėmis, kadangi kitokių sėdynių jie neturi. Mums susėdus įvedė belaisvius, kurie susėdė greta kits kito. Vyriausias jų buvo apie 60 metų ar daugiau, antras apie 30 metų, trečiasis vaikas tarp 15 ir 16 metų. Jie visi pradėjo dainuoti ar giedoti, norėdami parodyti, jog nesibijo mirties, nors ir kaip žiauri ji bebūtų. Kurį laiką pagiedojus, jiems liepė visiems pavieniui pašokti. Pirmas pradėjo senasis, kurs vaikščiodamas po aslą kojomis į žemę mušė ir visą laiką dainavo. Tai buvo visos jo šokis. Laukiniai, kiek tik jų buvo kabinoje, plojo rankomis arba sau į šlaunis ir giliai įtraukdami orą šaukė "a-ah, a-ah, a-ah, o kai belaisvis baigė šokę, tai šaukė o-oh, o-oh, o-oh". Tam baigus savo, kitas ėjo šokti. Paklausus, kuomet jie bus užmušti, atsakė, kad rytoj. Vėliau nuėjęs jų pažiūrėti, mačiau tris stulpus pastatytus, bet iš Kvebeko atėjo žinia, kad derasi su Irokvojai dėl taikos, dėlto gali būti reikalingas belaisvius grąžinti, tai ir buvo priežastis, kodėl jų mirtis buvo atidėta. Nėra didesnio žiaurumo, kokį jie praktikoja prieš savo priešus... Žodžiu, jie verčia iškęsti visas kancias, kokias tik velnias tegali išgalvoti...

Pagaliau, o, baisenybė! — jie

juos suryja beveik pusžalius; Jei mus Irokvojai sugautų, gal būt, ir mes turėtume tas pačias kancias kentėti, juo labiau, kad mes gyvename su jų priešais Montagnardais (Montagnais). Tiek piktai jie yra prieš visa, kas jiems žala daro, jog ėda net savo utėles ir kitokius parazitus, ne dėl-

to, kad jiems patiktų, bet atsi-keršydami: jie ėda tuos, kas ėda juos! Tačiau tegul niekas nesidžia kentėti, juo labiau, kad mes gyvename su jų priešais Montagnardais (Montagnais). Tiek piktai jie yra prieš visa, kas jiems žala daro, jog ėda net savo utėles ir kitokius parazitus, ne dėl-

(b. d.) J. Pr.

IŠ KANADIŠKOS PADANGĖS

Didysis balius — nepaprasti svečiai Toronte

Tradicinis — metinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA), Toronto 236 kuopos, koncertas-šokiai įvyks spalio 16 d. Priskėlimo parapijos salėje.

Susivienijimo parengimai būna nedažnai. Kadangi pats susivienijimas yra labai naudinga organizacija lietuviams ir kadangi yra rengiamas metinis parengimas, tai jame visuomet būna kas nors naujo ir įdomaus ir dėlto į tuos metinius parengimus tirštai susirenka lietuvių.

Iš Klevelando atvyksta jaunų lietuvių studenčių ansamblis "Antanas ir vėjunės". Tai nedidelė jaunų studenčių ir vieno studento grupė, bet ji dainuoja pati sau pritariama gitaromis taip gražiai ir melodingai, kad sunku tą jų dainos malonumą aprašyti. Reikia tas dainisinkes pamatyti išgirst. Šv. Kotrynos mieste, Ont., jų pildoma programa publiką taip sužavėjo, kad dainisinkes nepalėido nuo scenos kol nebuvo išdainuotas visas jų dainų repertuaras. Tas pats bus ir Toronte. Tad spalio 16 d., šeštadienį, vakare nepavėluokime į "Priskėlimo" salę. Ten "Antanas ir vėjunės" linksminis mus su daina, o puikus orkestras gros šokiams.

Kanadiečiai rinks naują valdžią

Lapkričio 8 d. Kanados piliečiai eis į balsavimo vietas išrinkti naują valdžią. Aštuonių metų laikotarpyje kanadiečiai turi penktus rinkimus. Kiekvienai rin-

imai be propogandos, tuščių pažadų, reklamos, vieni kitų kaltinimų ir net šmeižtų neapsieina. Taigi, toks dažnas valdžios rinkimas kanadiečiams tiesiog įgrišos. Paskutiniuose rinkimuose p. L. B. Pearsono liberalų partija (1963 m.), pravedė daugiausiai atstovų į parlamentą, bet daugumos neturėjo. Koalicinės valdžios nebuvo, nes p. Pearsonas nieko nekvieta, kadangi kitos partijos iš anksto ir viešai angažavosi į koaliciją neiti. Turėjome per du ir pusę metų mažumos, liberalų — Pearsono valdžia. Ji galėjo išsilaukiyti taip ilgai tik dėlto, kad visos partijos nujaudė, jog žmonėms rinkimai įgrįšo.

Pearsono valdžia per 2 ir pusę metų valdymo pravedė ir du didelės vertės įstatymus, būtent: įstatymą turėti savo Kanados vėliavą (pirmiau turėjome anglų vėliavą) ir pensijos įstatymą — dirbantiems nuo 65 metų ir paliko seną pensijos įstatymą, kuris nuo 70 metų amžiaus moka \$75 visiems ar jie dirbo kokį darbą ar nedirbo jokio darbo, ar jie turi turto ar jokio turto neturi. Pearsono valdžia, be to, pavyko parduoti už milijonų dolerių sumas kviečių komunistų valdomiems kraštams, pakėlė federalinės valdžios tarnautojams algas. Tų ir kitų faktų aktyvaizdoje Pearsonas manė, kad jau pribrendo laikas skelbti rinkimus dar parlamento laikui nepasibaigus, ir laimėti juos, sudaryti daugumos val-

džią, daryti įstatymus kokius libe-ralų partija ar Pearsonas norės, neišmaldaujant kitų partijų pasitikėjimo ar pritarimo. Normaliai parlamento laikas turi baigtis dar už metų ir pusės.

Kas laimės lapkričio 8 d. rinkimus? Propoganda iš visų pusių eina karštyn. Partijos ir jų pastatyti kandidatai vieni kituose ieško klaidų ir "griekų". Demagogijos ir pažadų netrūksta. Viešosios opinjios reišėkėjai, o ir kansdieniniame gyvenime žmonių nuomonė dar mažai pasikeitus, bet nežymiai ji linksta dalis į liberalų pusę, dalis į Naujosios Partijos pusę. Mažiau konservatorių. Social Credit partija po paskutiniųjų rinkimų yra smarkiai iškilusi, bet greitai suskilo į dvi dalis. Dar vėliau ir i trečią. Tas jai nieko nežada.

Iki rinkimų dar toli. Per tą laiką gyventojų galvosena gerokai pasikeis. Mano asmeninė rinkimų analizė rodo vėl mažumos valdžią, daugiau priklausantią nuo Naujosios Demokratų partijos. Arba paskutiniuoju momentu gali imti viršų žmonių nusistatymas: duoti progos Pearsono partijai turėti daugumą, kad ji galėtų parodyti per 4 metus kaip ji viena moka valdyti kraš-čių. Lapkričio 8-toji išspręs kaip mes pažįstame savo gyventojus, jų norus, ir politinį subrendimą.

Ilgas streikas

Liepos 9 d. visų trijų didžiųjų Toronto dienraščių: "Star", "Telegram" ir "Globe and Mail" spaustuvių darbininkai buvo išėję į streiką. Pagrindinis unijos reikalavimas buvo prieš "automatizacijos" įvedimą. Algos klausimas buvęs tarp kitko. Streikas prasidėjo su dideliu entuziazmu, masiniu piketavimu, plačia propoganda į Toronto publiką, pradžią posėdžiais, derybomis, bet be susitarimo. Streiką bandė sutaukinti aukšti miestoto, provincijos ir privačių įstai-gų asmenys. Streikas buvo svarstomas net Kanados parlamente. Ji bandė taikinti aukšto mokslo žmones, bet nieko neišėjo. Streikininkams buvo piktą, kad į streiką išėjus dienraš-čiai nesustoję ėję. Mat, su maža dalimi neišėjusių į streiką ir prisamdytų iš kitų Kanados miestų bei Amerikos streiklaukių, laikraščių savininkai pajėgė tai padaryti. Iš pradžių laikraščiai išėdavo su gramatinėmis ir didelėmis technikos klaidomis.

Streikininkai vėliau griebėsi net sabotažo veiksmų. Pavyzdžiui: gadindavo sunkvežiminių padangas, vogdavo išvežiotus laikraščio ryšulius iš dėžių gatvių kampuose. Vartojo ir kitas neleistinas priemones. Prasidėjo areštai, teismai ir baudos. Unijos kvietimas boikotuoti laikraščius: neskaitant, neduodant skelbimų, neleidžiant vaikų išnešioti laikraščius ir tam panašiai, nerado pritarimo. Streikas tęsiasi, piketai stovi jau penkioliktas mėnuo ir streiko galo nesimato. Atrodo, kad streikas seniai pralaimėtas. Atrodo, kad streikininkai-unija darytų nusileidimus, bet laikraščių savininkai į derybas neina. Matyt, nori ne kontrakt kompanijos sąlygomis pasirašymo, bet sunaikinti spaustuvininkų uniją?

Atrodo, kad neišmintinga buvo norėti, kad laikraščių savininkai viską pildytų, ko unijos vadai nori. Būna atsitikimų, kad vadovaujama asmenų ambicija "Aš" padaro daug žalos darbininkų sąjūdžiui. Kompanijos, streikui prasidėjus, siūle atnaujinti sutartį su algos pakėlimu ir pasirašant pasižadėjimą, kad dėl įvedamos "automatizacijos" nebus atleistas nei vienas darbininkas. Čia streikininkams reikėjo sėsti už stalo, derėtis ir pasirašyti. Būtų laimėta.

Prieš du metus Toronte buvo išėję į streiką didžiausio Britų imperijos viešbučio Royal York tarnautojai. Išstreikavę 9 ar 11 mėnesių grįžo į darbą kompanijos sąlygomis. Tai buvo pralaimėjimas, bet dar nevisiškas, nes unija buvo išgelbėta ir su ja sutartis pasirašyta. Mat, čia streikininkai turėjo daugiau publikos pritarimo. Ne visi norėjo per piketus veržtis į viešbutį. Ne visos organizacijos, mokslo ir biznio institucijos norėjo streiko apimtam viešbutyje rengti konvencijas ir daryti kitus biznius. Spaustuvininkai tokios paramos neturi.

Streikas organizuotų darbininkų yra didelis ginklas ir dažnai neišvengiamas pagerinimui mokesčio ir darbo sąlygų. Bet kaip patirtis rodo, streikininkai turi mokėti parinkti streikui momentą ir tinkamus žmones į komitetą streikui vesti. Neapgalvotu būdu iššauktas ir pralaimėtas streikas skaudžiai nubaudžia pačius streikininkus.

J. N.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULACIJOS PROBLEMAS Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies steko lentų ir namams materijaliu.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1275
STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

4 1/2% **5%**

current dividend on investment bonus

4 1/2% DIVIDENDA MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
4 metų investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigoj 4 metų.

BRIGHT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

DAR LIKO 48 BUICKAI
DIDŽIAUSIAS BARGENAS!

Šis 4 durų sedanas Buick Special kainuoja tiktai \$2368.00. PILNA KAINA!

Turi radiją, šildytuvą, automatišką vairuojamą jėgą. Mildoje yra įvairių ir kitų mašinų. Dan Kuraitis asmeniškai parodys Jums tinkamiausią automobilį ir padarys visas galimas nuolaidas. Kreipkitės tuojau į

MILDA BUICK
907 WEST 35th St. Tel. LA 3-2022

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate

4 1/2% per annum
Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HAYmarket 1-3070

Universal Investment Share Account

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams \$15.00	
pusei metų 8.00	
trims mėnesiams 4.00	
vienam mėnesiui 1.50	
Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
metams \$13.00	
pusei metų 7.00	
trims mėnesiams 4.00	
vienam mėnesiui 1.50	
Užsienioose	
metams \$16.00	
pusei metų 8.00	
vienam mėnesiui 1.50	
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

APŽVALGA

Lapienė bando teisintis

Pranei Lapienė labai nepatiko "Naujienų" padarytos pastabos dėl jos pranešimo, skaityto "vienybinių" suvažiavime ir vėliau atspausdinto "Vienybės" rugsėjo 2 dienos numeryje.

"Naujienoms" atkreipus Amerikos lietuvių dėmesį į kelią, kuriuo žingsniuojama "Vienybė", ir kai kurie "vienybinkai", "Vienybės" vadovybė tuojau susigriebė. "Vienybės" redakcija sekančiame numeryje pripažino, kad padarė klaidą, neįdėjusi kabučiu, o rugs. 30 d. "Vienybėje" pati Pranė Lapienė aiškina, kad "Vienybėje" buvo kas kita atspausdinta, negu ji manė. Dėl viso reikalo esančios kaltos "Naujienos", kad jos nepastebėjusios, jog tai buvo Pranė Lapienė rašyti laiški, ji tvirtina, kad "Naujienos" "klaidinčios", "kerštaujančios" ir, iškeliamos Lapienės ir kitų jos bendradarbių einamą kelią,

"ardančios lietuvių tautos vietos".

Iš Lapienės "pasiškinimo" vis dėlto aiškėja, kad ir ji pati kalta. Ji nebuvo to pranešimo paruošusi spaudai, o vis dėlto vėliau, kai "Vienybės" redakcija jos paprašė, tai ji neapsižūrėjusi, neapsigalvojusi, tuojau neparuošė pranešimą ir atidavusi spaudai. Jeigu ji to pranešimo spaudai būtų nedavusi, tai tada ir "Naujienų" nebūtų reikėję kaltinti ir viskas būtų praėjęs patydomis ir nejučiomis.

Bet Pranė Lapienė klysta.

Argi kabučė svarba? Svarbus čia yra tas faktas, kad Pranė Lapienė su tokiais žmonėmis susirašinėja. O dar svarbiau, kad tuos lietuvių tautai kenksmingus susirašinėjimus ji rado reikalo net suvažiavimams "vietybininkams" perskaityti. Susirašinėti, sakytum, ir pati teisė. Gyvename laisvame krašte. Kiekvienas žmogus

gali gauti laiškus iš komunistų, komunistuojančių, Maskvai tarnaujančių girkalnių ir nuo tautos daugumos atsiskiriančių tautiečių. Bet kai ponis Lapienė tuos komunistų politiko siekimus randa reikalingu skelbti New Yorkan suvažiavimams žmonėms, tai jau kitas dalykas.

Iki šio mėto Amerikos lietuvių žinojo, kad Pranė Lapienė susirašinėjo su tautininkų vadu Dr. Dirmeikiu, buvusiu "Lietuvos", "Aido" redaktorium ir radijo pranešėju, ir išklėdė viešumon, kokios jis nuomonės buvo apie lietuvių tautininkus. Bet dabar ji susirašinėja su tokiais žmonėmis, kurių pataria jai bendradarbiauti

su komunistais, neatskirti jų iš Amerikos lietuvių visuomeninio gyvenimo ir ieškoti su jais bendros kalbos lietuvių bei išlaikyti.

Lapienė nesitenkina susirašinėjimu su tais žmonėmis. Kaip ji anksčiau paskelbė Dirmeikio laiškus, taip ji šandien paskaitė tų Amerikos lietuvių visuomeni nežinomų Maskvos imperializmo šalininkų laiškus. Kuriais sumetimais Lapienė su tais žmonėmis susirašinėja, ir kuriam tikslui tuos laiškus ji skaito "vienybinkams"?

O "svetimženkiai", "kabučės" ir pranešimo "paruošimas" ar "neparuošimas" spaudai nerūpi svarbos.

GRAIKŲ KUNIGAİKŠTYTĖS NAKVOJO LIETUVIŲ MOTELYJE

Chicago lietuvių Walter Rask, John Zalgos ir kitų valdomame Ranch motelyje kartais apsisotja aukšti žmonės. Prieš kelias savaites ten buvo apsisotję aukštas Washingtono pareigūnas, o praėjus savaitę ten dvi dienas praleido dvi graikų kunigaikštės — Lukrecija ir Lukrecija Kristina — motina ir dukterė, anglų karalienės Elzbietos ir princų Pilypo giminaitės.

Motelio savininkai labai jau lėti vyrai. Jie laikraščius neseka, nesigarsina ir net nežino, kad pas juos toki aukšti žmonės apsisotja. Jeigu tos graikų kunigaikštės būtų apsisotjusios kuriame nors anglų viešbutyje, tai visa spauda ir radijas būtų plačiai kalbėjęs ne vien apie graikas, bet ir Ranch motelį. Jie praleidžia progą pasigarsinti.

Motelio savininkai patyrė apie aukštą viešnią tikrai paskutinę minutę, kai jos apmokėjo sąskaitas ir rengėsi išvažiuoti. Jos buvo atvažiuojusios mėlyną kadiliaką, prie jo buvo karališkoji karūna, bet ją pastebėjo tikrai išvažiuojant. Pasirodo, kad šios dvi moterys yra apsigyvenusios Amerikoje, Michigan valstijoje. Tai sena Anglijos, Vokietijos, Graikijos ir Italijos karalių giminė, neįjojanti Spartos kunigaikštėčių herbus ir dokumentus.

Motelio budėtojas neatkreipė dėmesio į mėlyną kadiliaką, bet į moterų aprėdalus.

— Kur judvi tokias graikas sukneles pirkote? — jis paklausė pasižiūrėjęs į graikai atrodančią dukrą ir motiną.

— Krautuvėje, — jam trumpai buvo atsakyta.

— Pirkote vienodas?

— Kad būtų pigiau, — vyresnioji jam atsakė. — Žinote, kaip čia Amerikoje yra. Kai perki dvi, tai gauni nuolaidą.

Žodis po žodžio, vis dėlto išėjo aikštėn, jog tai būta ne

paprastų moterų. Pasirodė, kad jos norėjo būti nepastebėtos. Kai amerikiečiai patiria kas jos tokios, tai tada kyl didžiausias triukšmas, o Amerikoje jos nori pravažiuoti be veiko nepastebėtos.

Pasirodo, kad Lukrecija, jau nesniosios motina, savo laiką yra susiorganizavusi graik senelių namus Amerikoje, jaunesnioji mėgsta dainuoti i groti. Jos kūrinys buvo parodytas vienam populiariam dainininkui. Jis pasinaudojo mai lodijoms ir pagarsėjo, o karta laičė vardas net nepaminėtas. Ji rengiasi iškelti dainininku bylą...

Jeigu Chicagoje jos būtų apsisotjusios žinomame viešbutyje, tai spauda būtų jas klau sinėjusi ir rašiusi, bet jos gar sintis nenori. Jos pasiūkojė negarsaus, bet svaraus ir gero motelio, nusisamdė kambarį praleido porą dienų ir išvažiuo į pietus. Sako, kad pravažiudamos pro Missouri rengiasi sustoti pas buvusį prezidentą Trumaną ir pasveikinti jį. Trumanas labai daug gerų padaręs Graikijai.

Korespondentas

— Vilkaviškio raj. Paežeriuose yra rašytojų V. Kudirkos, A. Kriščiukaičio-Aišbės ir skulptoriaus P. Rimšos gimtosios sodybos, kiek toliau ir V. Pietario tėviškė. Tose vietose, kaip "Tiesoje" pasakoja Br. Raguotis (rugs. 29, 203), įkurti muziejai, saugomi rašytojų naudoti daiktai, nors kai ko ir trūksta (pvz. V. Kudirkos stalo). Paežerių apylinkėje dar gyvena Rimšos broliai — vyriausias Juozas ir jaunesnysis Jurgis. Pasigenda ma, kad paežerių muziejuje trūksta P. Rimšos kūrinų, o juk ten, prie Rausvės krantų, yra gimęs ne vienas Rimšos kūrinys.

Jeį pasaulis nusiginkluotų

Popiežiaus Pauliaus VI atvykimas į Ameriką ir jo pasakytą kalbą Jungtinių Tautų visuotiniame susirinkime (nedalyvavo tik Albanijos atstovybė) išklėdė gal pačią opiausią problemą, su kuria žmonijai tenka susidurti, būtent nusiginklavimo klausimą. Savo kalboje popiežius prisiminė prezidento Kennedy žodžius, kad "arba žmonija užbaigs karus, arba karas užbaigs žmoniją".

Aišku, kad prezidentas Kennedy turėjo galvoje branduolinius ir atominiais ginklais vedamą karą, kuris sunaikintų miestus ir išžudytų daug milijonų žmonių. Tokio karo pasekmė būtų dar ir ta, kad oras būtų užterštas, užnuodytas. Todėl ir išlikusių po karo žmonių sveikata būtų visiškai pažeista.

Popiežius atsišaukė, apeliavo į 116 valstybių atstovus, kad jie, kol dar nėra vėlu, susirūpintų ir dėtų visas pastangas karams sulaukyti. Apeliavo, kad valstybės darytų viską ryšium su nusiginklavimu.

Nėra abejonės, kad nusiginklavimas yra pirmas ir pats svarbiausias žingsnis, vedęs prie taikos įgyvendinimo. Ir ne tik prie taikos įgyvendinimo, bet taip pat ir prie žmonių ekonominio gyvenimo pagerinimo.

Turėdami nusiginklavimą galvoje, susipažinkime su labai būdingais nusiginklavimo faktais, kurie parodo, kokias milžiniškas pinigų sumas pasaulio valstybės išleidžia ginklams ir karinių jėgų išlaikymui.

Pernai Jungtinių Tautų Organizacija išleido "Ekonominiai ir socialiniai nusiginklavimo padariniai" studiją, kurią paruošė grupė įvairių valstybių mokslininkų (ekonomistai, sociologai bei kitų mokslo šakų ekspertai). Toji studija įdomi tuo, kad paduoda itin būdingų skaičių, kiek pasaulis išleidžia pinigų apsiginklavimui.

Štai kai kurie tų skaičių: maždaug 20 milijonų vyrų sudaro pasaulio ginkluotas jėgas; apie 30 milijonų žmonių dirba įvairiuose fabrikuose ir įmonėse, kad galėtų aprūpinti ginkluotas jėgas ginklais ir kitomis būtinomis reikmenimis. Tai reikšia, jog tenka išlaikyti 50 milijonų žmonių, kurie tarnauja ginkluotose jėgose arba aprūpina jas ginklais, maistu ir kitais dalykais.

Kiek visa tai atsieina? Kitaip sakant, kiek pasaulis išleidžia apsiginklavimui?

Minėtos studijos ekspertų apskaičiavimu, apsiginklavimui pasaulis per metus išleidžia 120 milijonų dolerių! Ypač būdinga dar ir tai, kad 85 nuošimčiai tų išlaidų tenka šioms valstybėms: Kanadai, Vakarų Vokietijai, Prancūzijai, komunistinei Kinijai, Sovietų Sąjungai, Ang-

lijai ir Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Vadinasi, toms septynioms valstybėms apsiginklavimas kaštuoja 100 milijonų su viršum dolerių per metus.

Bendrai imant, valstybės karo reikalams išleidžia nuo pusantro iki septynių nuošimčių savo produkcijos ir tarnavimo. JAV tas nuošimtis yra didesnis. Kaip neseniai buvo paskelbta, jis siekia dešimt, o Sovietų Sąjungos — net penkiolika.

Karo reikalams dabar išleidžiama milijonai dolerių dėl to, kad moderniški ginklai yra nepaprastai brangūs. Pvz. atominė energija operuojamas povandeninis laivas kaštuoja apie \$160,000,000. Išvystymui greičiausio naikintuvo - lėktuvo buvo išleista net \$6,500,000,000!

Kas su tais pinigais būtų buvę galima padaryti?

Už \$160,000,000 būtų galima penkiasdešimt miestų aprūpinti moderniškomis ligoninėmis, kurių kiekviena kainuotų daugiau negu tris milijonus dolerių.

O kas būtų buvę galima padaryti su tais pinigais, kurie buvo išleisti vadinamojo supersoninio naikintuvo - lėktuvo išvystymui?

Nugi būtų buvę galima pastatyti apie 600,000 naujų vidutinių namų, kurių trūksta net Amerikoje, nekalbant jau apie kitus kraštus.

Tai tokie yra faktai, susiję su nusiginklavimu ir jo pasekmėmis. Nėra mažiausios abejonės, kad jie yra gerai žinomi visoms valstybėms. Ir vis dėlto apie nusiginklavimą tik kalbama ir kalbama, o visai mažai kas daroma.

Kažkaip nesiderina ir kalbos apie nusiginklavimą, kada kai kurios valstybės visai atvirai pasisako už rėmimą vadinamųjų "liaudies arba išsilaisvinimo karų", — už rėmimą tokių karų, kurių tikslas yra pavergti valstybes (tiksliau sakant, tų valstybių žmones), įsteigiant ten komunistines valdžias.

Graikų karališkos Lukrecija (dešinėje) ir Lukrecija Kristina, incognito praleidusios Chicagoje porą dienų ir išvažiuojusios į pietus. Abi mokė vairuoti mėlyną kadiliaką. Kai viena privargsta, tai antroji sėda prie vairo.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

17 Gen. J. Černiaus vieningo darbo vyriausybėje, kaip rašo Merkelis (pusl. 559), A. Smetona buvo nepatenkintas. Savitarpio pagalbos paktas su Sovietų Rusija ir Sovietų įgultų įvedimas į Lietuvą sudarė priežastį Gen. J. Černiui paduoti atsistatydinimą, kurį A. Smetona tuojau priėmė. Naujam ministerių kabinetui sudaryti A. Smetona paskyrė ats. pulk. lt. A. Merkį, buvusį kelis kartus krašto apsaugos ministru. Merkelis rašo, kad "Respublikos prezidento A. Smetonos šlepti santykiai su kariuomenės vadu gen. S. Raštikiu daugiausia lėmė A. Merkio paskyrimą sudaryti naują Ministerių Tarybą" (pusl. 560). Merkio paskyrimu niekas nebuvo patenkintas, — krikščionys demokratai ir valstiečiai liaudininkai atsisakė dalyvauti Merkio kabinete ir "to mėto Lietuvių Tautininkų Sąjungos Vadovybei A. Merkys, kaip Ministrų Tarybos pirmininkas, buvo nepriimtinas" (pusl. 561). Tautininkai buvo nepatenkinti Černiaus kabinetu ir jam atsistatydinus siūlė A. Smetonai sudaryti iš vieno tautininkų kabinetą, tačiau A. Smetona nesutikęs, ir pasiūkęs prie Merkio kandidatūros. Merkys, be pirmininko pareigų, turėjo būti ir Krašto Apsaugos Ministeriu. Tačiau, dėl Merkio blogų santykių su gen. Raštikiu, Raštikiui jis buvo visiškai nepriimtinas. Atvykus gen.

Raštikiui prezidentui (pagal Merkį) eiliniam pranešimui padaryti ir radus ten besvarstant — Skučę, Merkį ir Černių — naujo kabineto sudarymo reikalą. Raštikis, išgirdęs apie Merkio kandidatūrą, su tuo nesutiko ir primygtinai reikalavo sudaryti kabinetą ir su opozicijos atstovais. A. Smetona į tokį Raštikio reikalavimą smarkiai reagavo ir, kaip Raštikis savo atsiminimuose sako, prezidentas pateikęs kariuomenės vadui tokio turinio ultimatumą: "Arba aš (prezidentas), arba kariuomenės vadas. Arba kariuomenės vadas sudarys vyriausybę, arba aš pasitrauksiu. Duodu 10 minučių laiko. Patys vieni apsvastykite ir atsakykite" (Raštikis, Kovose dėl Lietuvos, 1-mas tomas).

Merkelis šį įvykį perduoda šiais žodžiais: "Respublikos prezidentas paskyrė kariuomenės vadą sudaryti vyriausybę ir, davęs jam kiek laiko apsispręsti, piktas ir sujaudintas išėjo" (pusl. 562). Matome, iš esmės abudu pranešimai nesiskiria. Raštikis supasavo ir, kaip rašo Merkelis, prezidentą atsiprašė ir talkininkavo A. Merkio kabineto sudaryme. Jeigu Raštikis tikrai būtų buvęs vyras, būtų priėmęs A. Smetonos ultimatumą, sudaręs kabinetą, būtų buvęs priverstas reikalauti, kad A. Smetona pasitrauktų. Toks žygis tuo sunkiuoju momentu būtų buvęs tikrai naudingesnis Lietuvai. Bet jis reikiamos drausmės neparodė ir Smetona jį čia nugalėjo. Merkio kabinetas buvo sudarytas 1939 metais lapkričio mėn. 21 dieną. Į jį įėjo kaip paskiriami asmenys iš krikščionių, liaudininkų ir nepartinių.

Išėina, Raštikio reikalavimas sudaryti platesnės platformos kabinetą nebuvo Smetonai priežastimi pateikti Raštikiui ultimatumo, bet Raštikio pasiryžimas Smetonai diktuoti. O Smetonos užsispyrimas skirti Merkį pirmininku prieš visų norą išėjo ne iš valstybinių reikalų — tuo sunkiuoju momentu paskirti tinkamiausią ir visiems priimtina pirmininką, bet tik iš Smetonos asmeniško intereso, kad per Merkį jis galės likviduoti Raštikį. Ir Smetona čia neapsirikė. Gen. Raštikiui tuojau buvo duotos trijų mėnesių atostogos, kariuomenės vado pareigos laikinai perduotos 1-sios pėstininkų divizionų vadui ir buvusiam Vilniaus rinktinės vadui žyguojant kariuomenei į Vilnių (po sovietų perdavimo), div. gen. V. Vitkauskui, slapta komunistų partijos kandidatui. Raštikiui sugrįžus iš atostogų Smetona pareiškė, kad "divizionų generolas V. Vitkauskas esąs skiriamas nuolatiniam kariuomenės vadu, o gen. St. Raštikiui pasiūlė pasirinkti kurias nors kitas aukštas kariuomenės vadovybės pareigas. Tačiau gen. St. Raštikis tokiu respublikos prezidento sprendimu jautėsi skaudžiai įžeistas ir paprašė, kad iš kariuomenės būtų paleistas į atsargą. Respublikos prezidentas su tuo jo prašymu sutiko ir jį patenkino (Merkelis 566).

Taip A. Smetona atsikratė antruoju savo konkurentu paveržti iš jo valdžią. Nemanau, kad reiktų čia ilgesnių komentarų aiškinti, kas Smetonai šiuo sunkiuoju Lietuvai momentu labiau rūpėjo, — Lietuvos reikalas, ar valdžios neišleidimas iš savo rankų?

1938 metų lapkričio mėn. 14 dieną Smetona ketvirtą kartą buvo "išrinktas" prezidentu. Po jo išrinkimo (išrinko ypatingi tautos atstovai), jį sveikinusiems jisai pasakė, kaip visuomet, padėkos kalbą, be kita ko pabrėždamas: "Jūs pareiškėte man, kaip valstybės vairininkui, daug pasitikėjimo tuo metu, kai tautos atstovai įgaliojo man vėl septynis metus vadovauti Lietuvai" ir kad "reikia pasitikėti jo (laivo) kapitonu, jo vairininku". "Tad ir dabar, kai visas pasaulis nerimsta, kai niekur nėra tikro rytojaus, reikia visiems atminti, kad audros metu tenka būti savo laive kantriems, ramliems ir pasitikėti jo vairininku..." (501). "Prašau tikėti geresnį Lietuvos rytojų, tikėti, kad jos vairininkas yra siela, tvirtu ryžtu ir toliau ves tirkru keliu tautą". "Dėl Lietuvos, dėl mūsų Tėvynės, visa, ir turtas ir gyvybė, prireikus negaila aukoti" (Merkelis, 501). Bet... kaip tik ką matėme, tai "tyros sielos" vairininkas, pirmo eilėn neužmiršo kovoti (ir gana gudriai) už išsilaukymą valdžioje, nustumdamas tėvynės reikalus į antrą vietą. Po perrinkimo prezidentas A. Smetona turėjo prisiekti tautai. Jį prisiekdino vėl gruodžio mėn. 12 dieną su visomis didžiausiomis ceremonijomis, kaip visuomet, arkivyskupas metropolitas Juozapas Skviereckas.

Ir bebaigdamas šį skyrių — pora pastabų.

Jeigu rašančio šias eilutes paklaustų, katras jūdvių prietelių — Voldemaras (Merkelio pasmerkimas) ar Smetona (iš-

aukštintas) buvo didesnis garbėtroška, žalingesnis Lietuvai, negalėčiau šio klausimo atsakyti. Kaip matėme, abudu buvo lygiai žiaurus, abudu šaudė ir kankino kėlijimuose to neužsitarnavusius žmones irėjo per savo prietelių lavonus. Voldemaras (tikras diktatorius, ambicingas, griežtas, žiaurus — pasitikėjo tik savimi, savo gabumais, mažai reikalavo visuomenės pritarimo, net savo veiksmams kokių nors bent formalių, teisinių, pagrindų, veikė išeidamas vien iš savo asmens, kaip centro. Smetonas tariamai ramus, lėtas; užuomaciais siekęs pridengti visuomenės parama, bandydamas sudaryti veiklos formalių pagrindų suktais savivaldybių bei prezidento rinkimo įstatymais, konstitucijų pakeitimais laimėti sau vis daugiau teisių. Todėl — kuris žalingesnis priklauso nuo sprendimų nusistatymo. Raštikis tuo žiaurumu, kaip šiedu, nepasizymėjo, jis buvo dar jaunesnis, bet jojo su Černiumi raportas Smetonai (kurį visai sąmoningai priminiau), kur jis siūlo steigti darbo stovyklas, atrodė taip pat — kaip visi vada — turėjo pailinkimą į griežtųjų administracinių bausmių taikymą be teismų sprendimų. Ir dar viena pastaba. Nagrinėjant šių trijų vadų veiklą (Smetonos, Voldemaro, Raštikio) — vis nebuvo paliesta jų veiklos "psichologiniai motyvai". O be abejonės įdomu kodėl jie taip atkakliai veržėsi valdžion kokiejų impulsai juos nesivaržant priemonėmis tam skatino. Tai jau yra psichologiniai dalykas, kurie galėtų tuo reikalu pasiga kytį.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, ASU, NOSIES IR GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS 2858 W. 63rd STREET

Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET

Val.: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8

Rez.: 3241 WEST 66th PLACE

Phone: Republic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR SLAPUMO TAKU CHIRURGIJA

PR 6-1795 arba 312-695-053

425 N. LIBERTY ST. R. 25

ELGIN, ILLINOIS

Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEmlOCK 4-5849

Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9, antrad., penktadienį nuo 1-5, treč.

ir šeštadienį tiktai susitarus.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036

arba 776-4269

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akusherija ir motery ligos

4157 ARCHER AVENUE

OFISO VALANDOS:

Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.

Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadienį pagal sutarimą.

Ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietu

kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET

OFISO VALANDOS:

Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.

Treč. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000

Rezid.: telef.: GARDen 3-7278

Grovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIU LIGU SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9:12, 7:9 pagal susitarimą,

išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS 2858 W. 63rd STREET

Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak.,

antrad., penktad. 1-4 popiet.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGU SPEC.

2454 WEST 71st STREET

Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir

nuo 4-8 val. po pietu. Šeštad. nuo

9:00-2:00 p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

Phone: NEVada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Room 322

4010 WEST MADISON STREET

CHICAGO, ILL. 60624

Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki

3 p. p. Vakara: pirmad. ir ketvirtad.

nuo 6 iki 8 val. vakaro.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA

OFISAS 2454 WEST 71st ST.

Val.: antrad. nuo 2-5 po pietu

ketvirtad. nuo 6-8 vak.

Ofiso telef. 776-2880

Rez. telef. PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika ir chirurgija

Marquette Parko ofisas 2750 W. 71 St.

Tel. 925-8296

Val.: 10-12 val. r. ir 7-8 val. vak.

Šeštad. 10-12 val. ryto.

Kitas ofisas 4644 So. Ashland Ave.

Tel. CL 4-2896

Valandos: 2-5 val. p. p. kasdien.

Sekmadieniais ir trečiadieniais

abu ofisai uždaryti.

Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577

OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiad.

ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadie-

niais 2-4 val. po pietu ir kitu laiku

pagal susitarimą.

A. ZUJUS

Ch. R. Kapablankos vardo turnyras

Prieš trejetą-ketvertą dienų Havanoje pasibaigė tradicinis Kapablankos vardo turnyras, kuriame dalyvavo 22 žaidėjai.

Visai netikėtai turnyrą laimėjo Vasilijus Smyslovas, surinkęs tik 15 1/2 taško iš 21 galimo.

Antrąją, trečiąją ir ketvirtąją vietas užėmė JAV čempionas Robertas Fišeris, Jugoslavijos didmeisteris Ivkovas ir rusų didmeisteris Evfimas Geleris.

Bobby, negavęs leidimo vykti į Kubą, bet užsimaņas žaisti, kaip jaunas šuo loti į mėnulį, susirado piniguočių, sutikusį apmokėti žaidimą per telefoną.

Tasai piniguočius — tai Mozė Eskolskis, jei neklystu, žinomas savo simpatijomis raudonajai spalvai.

Šitokį Bobiuko (jau dabar, tiesą pasakius, ne Bobiuko, bet Didžiolio) užsispyrimą dalyvauti šiame — šiaip ar taip tik antrašiliame — turnyre galima paaiškinti tik noru išvengti visiško nugalėjimo į Letą ir be to "užtikrintai" laimėti pirmąją vietą.

Visa tai Bobiukui buvo (ir yra) reikalinga iki pasiplovimo, kaip kad sako rusų priežodis. Iš tikro, žaisdamas simulantus, Bobiukas, viena, įsitiki- no, kad jo vardas vis rečiau ir rečiau minimas spaudoje, o antra, reikėjo šiek tiek pateisinti savo tris išsišokimus.

Pirmas išsišokimas — viešas pareiškimas, kad jis, Bobiukas, apsiima laimėti dvidešimt keturių partijų matė su buv. pasaulio meisteriu M. Botvinku, davęs jam dvi partijas forų.

Antras išsišokimas — pasiūlymas sužaisti turnyrą su penkiais stipriausiais 1965 — išskyrus dabartinį pasaulio meistrą Tigraną Petrosjaną — soviety didmeistrais; čia Bobiukas žadėjo sudaryti aštuonių tūkstančių dolerių fondą prizams, kurių pirmajam turėjo būti paskirta 80%, t. y. \$6,400; aišku, Bobiukas šituo pasiūlymu iš anksto pasisakė, laimėsiąs tą pirmąjį prizą; T. Petrosjanas buvo eliminuotas, nes, pasak Bobiuko, FIDE vistiek neleis žaisti pasaulio meistrui; bet iš kitos pusės Bobiukas labai gerai žinojo, kad taip pat negalės dalyvauti ir kiti penki stipriausieji, nes jiems reiks kaip tik šiais metais žaisti ilgus matėus dėl teisės išsaukti dvikovon pasaulio meistrą.

Trečias — ir tuo tarpu paskutinis — išsišokimas — pasiūlymas sužaisti matė iš \$5,000 su bet kuriuo sovietų didmeistriu. T. Petrosjanas, dalyvavęs stambiam Zagrebo turnyre, sužinojęs apie šitokį Fišerio pasiūlymą, išsitarė: "Tegu tik jis pakloja tuos penkis tūkstančius ant stalo, o jau aš su juo sužaisiu".

Ir kas įvyko? Bobiukas nesugebėjo laimėti — kaip ten bebūtų buvę — tik antraeilio turnyro! Iš keturių sovietinio, arba geriau pasakius — komunistinio, bloko didmeistrių, nukentėjusių kandidatų dvikovose, būtent, Ivkovo, Gelerio, Smyslovo ir R. Cholmovo (pastarasis taip pat turi būti priskirtas prie "nukentėjusių", nes jis net "neišlindo" iš zoninių pirmenybių).

Fišeriu pavyko laimėti tik vieną (!) taiką — su Smyslovu, t. y. su didmeistriu, prakišusiu kovoje su E. Geleriu santykiu 5 1/2:2 1/2. Savo ruožtu Geleris tokiu pat santykiu prakišo Spaskiui. Ivkovas — ir vėl užburtu santykiu 5 1/2:2 1/2 — prakišo Larseniui, o Larsenas minimaliu santykiu prakišo Talui (5 1/2:4 1/2).

Nesvarbu, kad Fišeris tik puše taško atsiliko nuo turnyro nugalėtojo, bet svarbu, kad ta pusė taško ir rezultatas 3:1 su Jugoslavų ir rusų didmeistrais diskredituoja Fišerį, kaip didmeistrą ir sportininką: lieka tik nesubrendėlis — pagyrinąs.

Teatleidžia man skaitytojai — šachmatininkai, kad, pasišovęs parašyti apie Kapablankos vardo turnyrą, parašiau apie Fišerį. Bet "Roberto Fišerio mįslė" negali nesidomėti šachmatų mėgėjai: be abejonės, Fišeris — genialus šachmatininkas, turįs šansų tapti pasaulio meistrui, bet be reikalo eikvojas savo nepaprastus gabumus simulantuose, kuriuose prieš vieną Fišerį bevilčiai kovoja šimtas fušerų. Ir, deja, nei tas šimtas fušerų nieko neįsmoks iš Fišerio, nei Fišeris iš šimto fušerų.

JAV LB CENTRO VALDYBOJE

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdybos darbų virštinė nenutrūksta. Ateinančiais metais rengiami du dideli įvykiai: pasaulio lietuvių jaunimo kongresas ir III-ji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė.

Šventė ir kongresas

Praėjusiame posėdyje CV vicepirmininkas ir dainų šventei rengti komiteto narys Jonas Jurdūnas padarė išsamų pranešimą apie parengiamuosius dainų šventei rengti darbus: išspausdintas ir chorams išsiuntinėtus repertuarus, registrujami chorai, susitarta dėl salės, ruošiamas repertuaras vaikų chorui ir t. t.

Kartu su dainų švente įvyks ir pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Šiuo klausimu informacinį pranešimą padarė CV narys Vaclovas Kleiza.

Kongresui rengti parengiamieji darbai sparčiai žengia pirmyn. Visų pasaulio kraštų lietuvių jaunimas kongreso rengimo mintį sutiko entuziastingai. Paruošta plati ir išsami kongreso programa. Kongresas bus užbaigtas III-ja JAV ir Kanados lietuvių dainų švente, kuri simboliškai demonstruos visų kartų jungtį. Kongreso darbus vykdyti rengimo komitetui, paskolos forma, CV paskyrė 500 dol.

Dainų šventės ir jaunimo kongreso rengimo reikalais naudingų minčių išskėlė M. Rudienė, J. Jurdūnas, V. Kleiza, J. Ignatonis, K. Januška ir kiti CV nariai. Komitetuose esantieji CV nariai jas perduos rengimo darbą atliekantiems komitetams.

Vasario 16-sios gimnazija ir organizaciniai reikalai

Atsiliepdama į Vokietijos krašto valdybos ir Vasario 16-sios gimnazijos vadovybės pageidavimą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba sudarė komisiją tikslu iširti ir išsišokinti gimnazijos adresu iškeltiems priekaištams. Į šią komisiją iš JAV LB pusės PLB valdyba pakvietė JAV LB Tarybos narį inž. Valdą Adamkavičių.

V. Adamkavičius savo uždaviniui rimtai ruošiasi. Tikslu pasinformuoti, išgirsti nuomonės, pageidavimus bei pasiūlymus iš CV pusės dalyvavo Centro valdybos posėdyje.

Po turnyro V. Adamkavičius įžanginio žodžio Centro valdybos nariai išskėlė eilę klausimų, kuriuos V. Adamkavičius pažadėjo išsiaiškinti ir grįžęs painformuoti JAV LB Centro valdybą.

Organizaciniams reikalams Centro valdybą talkininkauja Algis Regis, kuris turi sąlygas lankytis įvairiose lietuvių gyvenamose kolonijose. Tuo būdu jis užmezga asmeninius kontaktus su apylinkių valdyboms, išgirsta jų pageidavimus, susipažįsta su veiklos sąlygomis ir informuoja apie CV

~ Jei JAV genialus didmeisteris be savo šachmatinių gabumų turi nors krislelį sveiko proto, tai skaudai Kapablankos turnyro pamoka privers jį rimtai susimąstyti.

veiklą ir pan. Vietovėse, kuriose neveikia organizuotos LB apylinkės, bet yra lietuvių, stengias apylinkę organizuoti.

A. Regio pranešimas buvo labai įdomus. Jis yra aplankęs visą eilę apylinkių ir su vietos lietuviams keliose vietovėse užmezgė ryšius apylinkių organizavimo reikalais.

Posėdyje buvo aptarta visa eilė klausimų: finansinis važus, jaunimo rengiamas žygis New Yorke, jaunimo organizacijų vadovybių konferencija ir kt.

Posėdis vyko Alto biuro patalpose. K. Januška

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of October 23, 1962: Section 4367, Title 39, United States Code)

- 1. Date of filing — Sept. 30, 1965. 2. Title of publication — Naujienos. 3. Frequency issue — Every day, except Sunday. 4. Location of known office of publication — 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois 60608.

10. This item must be completed for all publications except those which do not carry advertising other than the publisher's own and which are named in sections 132.231, 132.232, and 132.233, Postal Manual.

A. Total No. copies printed: Average No. copies each issue during preceding 12 months: 35,700; single issue nearest to filing date: 36,000.

1. Sales through Agents, news dealers, or otherwise. Average no. copies each issue during preceding 12 months 21,640. Single issue nearest to filing date 21,700.

F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing. Average No. copies each issue during preceding 12 months 40. Single issue nearest to filing date 110.

G. Total Average No. copies each issue during preceding 12 months 35,700. Single issue nearest to filing date 36,000.

I certify that the statements made by me above are correct and complete. Martin Gudelis, Business manager

PRANEŠIMAI

— SLA 36-tos Kuopos mėnesinis susirinkimas bus trečiadienį, spalio 6 d., Chicago's Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare. Visi nariai kviečiami į susirinkimą. A. Kavaliakis, rašt.

— Ervilko Draugiško klubo eilinis susirinkimas įvyks trečiadienį, spalio 6 dieną, Vengeliiausko salėje, 4500 So. Talman Ave. Pradžią 8:00 val. vak. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Adela Burba, rašt.

— Lietuvių Brighton Parko Motery Klubu susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 7 d., Vengeliiausko salėje, 4500 So. Talman Ave., 8 val. vak. Narys prašome atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. E. McNamee, nut. rašt.

— SLA 134-tos Motery kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 7 d., 7:30 val. vak. Hollywood salėje, 2421 W. 43rd St. kviečiam visas narys dalyvauti.

LOVEIKIS Telegrama Visas Pasaulio Dalia KVIETKININKAS Gėlės Vektuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINYČIA GELĖS VISOMIS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandose gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st STREET Telef.: GROvehill 6-2345-6 1410 So. 50th AVE., CICERO Telef.: TOWNhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

John F. Eudeikis Laidotuvių Direktorius SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE Tel.: YArds 7-1741 — 1742 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE Telefonas: LAFayette 3-0440 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Laidotuvių Direktoriai MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-5600 REpublic 7-9601

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTI TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIUNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREE Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

Bakari aviacijos bazėje Amerikos kariai mokosi, kaip išskirti iš lėktuvo, kad galėtų greičiau suteikti žemėje kovojantiems kariams reikalingą pagalbą.

Svečiai Am. Liet. Montessori D-jos pavykusiam Rudens Baliauj. Iš kairės, p. Ir. ir dr. L. Kraučelūnaitė, dr. Ruibienė, p. Gradinskis, p. J. Jasaitis, A.L.B. Centro Vald. Pirm. su poniu, p. Br. Nainys, L. B. Cikagos Apygardos Pirm. su poniu, p. Gradinskienė ir p. Rublys. Nuotrauka V. Juknevičiaus

Montessori Draugijos "Rudens Baliaus"

Rudens sezonui prasidedant Am. Liet. Montessori D-ja ir šiais metais suruošė jau beveik tradicija tampa "Rudens Baliaus". Pakšto salėje rugsėjo 25 d. susirinkę didelis būrys svečių turėjo progos maloniai nuotaikoj praleisti vakarą. Salė buvo idomiškai apkaista tikrom ažuolo šakom, o staliukus puošė pritaikytos žalios žvaku-

tės. B. Pakšto orkestras išryškino ir taip jau romantišką nuotaiką. Gausus bufetas svečių akis traukė savo turtingumu ir meniškumu papuošimu. Čia daug pastangų sudėjo draugijos nariai ir Vaikų Namelių lankančių vaikų mamytės. Ne vienas laimingasis džiaugėsi laimėjęs vertingas dovanas, kurias nariai suaukojo lietuvių krautuvininkai ir patys draugijos nariai.

Svečių tarpe matėsi eilė žinomų visuomenininkų ir verslininkų. Ypatingai nuotaikingai laikėsi dainavę, visus linksmindami skambiom dainom. Šio gražiai pavykusio baltiaus pelnas bus skiriamas Vaikų Namelių išlaidom apmokėti.

Svečių tarpe matėsi eilė žinomų visuomenininkų ir verslininkų. Ypatingai nuotaikingai laikėsi dainavę, visus linksmindami skambiom dainom. Šio gražiai pavykusio baltiaus pelnas bus skiriamas Vaikų Namelių išlaidom apmokėti.

Tel.: 471-1424
DIDELI PAKEITIMAI SIUNTINIAMS

Prieš sudarydami siuntinį, siūlome pasiteirauti ką ir kaip siūsi, tuo būdu sutapsysite nemažai pinigų.

Plokštelės J. Vaznelio — dainų ir operų reikalingas, B. Tamošiūnienės — šokių muzika. Šios abi plokštelės tinka jauniems ir seniems.

Laikrodžiai "KARIN" — vyriški ir moteriški, kainos nuo \$12.00. Garantija 5 metams.

Visas šias prekes galite siųsti Lietuvai ir kitus kraštus, jeigu įrašysite adresą.

Rašomasis mašinėlės lietuvių ir kitų kalbų raidymais. Yra tokia maža mašinėlė, kuri beveik į kišenę telpa, o rašo neblogiau negu didelė.

Visais siuntinių reikalais kreipkitės į Lietuvos Kompaniją

WORLD PARCEL SERVICE
2715 WEST 71st STREET
Chicago, Illinois
Tel. 471-1424

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Frankus, Sav.
Stabdžių, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel. PR 8-9533

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS

Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNČIAMSI SIUNTINIAMI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS. DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.

EXPRESS GIFT PARCEL CO.
3320 So. HALSTED ST.
LA 3-2021

Darbo valandos kasdien 9—6 val. vak. Ketvirtadi. 9—9 val. vak.
L. KAVALIAUSKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2439 W. 69 St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaidujamų prekių labai prielanomomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Čikagos į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

pavergti Maskvos komunistinių imperialistų. Iš ūkininko atimta šventoji žemė, jo turtas, išvartytas iš namų, atimta teisė ir laisvė likti, laisvai tvarkyti savo kraštą, savo vaikus auklėti. Tūkstančiai ūkininkų ir jų šeimų dar ir dabar kenčia Sibiro ar kitų žiaurios klimato vietovių vergiją.

Esant tokiai Lietuvos ūkininko padėčiai, vergaujant maskviniams imperialistams, Detroito žemės ūkio darbuotojai imasi iniciatyvos suaukoti Detroito esančių ūkininkų, agronomų ir kitų žemės ūkio srities darbuotojų susirinkimą. Susirinkimas skaukiamas š. m. spalio 10 dieną 12 val. lietuvių namuose. Susirinkime aptarsime, kaip reikia Lietuvos ūkininką pagerbti, prisiminti nukankintus, žuvusius, ir kaip daryti, kad ūkininkas būtų išvaduotas iš rusų vergijos.

Prašome visus šiai minčiai pritariančius atvykti į susirinkimą. — *Iniciatoriai* (A. Musteikis, V. Tamošiūnas, P. Vaitiekūnas).

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Negrų redaktorius prieš demonstracijas

George Schuyler, Pittsburgho negrų laikraščio Pittsburgh Courier ilgametis redaktorius, kalbėdamas Chicagoje per radiją sekmadienio vakarą pasakė, kad "agitatoriai" daugiau kenkia savo rasei negu naudosa duoda.

Paklaustas, kas bus, jei "Juodieji musulmai" ir panašios smurtingos grupės iš kunigo Martyno Liuterio Kingo organizacijos tapo nesiliaus veike, ar tai padės negrams ar pakentks. Schuyler atsakė: "Ta ir yra priežastis, dėlko aš labai rūpinuosi dėlto, kad, mano manymu, jų veikla neišvengiamai prives prie genocido, tokio kaip jūs jau matėte Europoje per II Pasaulinį Karą ir vėliau. Žmonės sako, kaip tuomet sakė Vokietijoje, jog "tokie dalykai negalimi pas mus". Tačiau istorijos faktas yra, kad jie atsitiko. Nėra reikalo per toli eiti, norint matyti, kas atsitinka, kuomet žmonės prisigyvena iki tokio taško, kada jau nebegali protauti, kada jiems atrodo, kad jų padėtis yra pavojuje ir kada jie stveriasi jėgos".

Schuyler tvirtino, kad negrai nėsą tokioje padėtyje, kad

SKAITYK KASDIEN **NAUJIENAS** IR TENYK SKILTIS

Lietuvių taipgi perka ir parduoda ir progas sužinoti per **NAUJIENAS**

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

GOODWIN ENGINEERING CORP.
HAS IMMEDIATE OPENINGS FOR **MACHINE OPERATORS**

ALL SHIFTS OPEN.
Production work on various machines.
Top pay — Steady work — Normal benefits.

GOODWIN ENGINEERING CORP.
CALL 343-4500
Before noon daily

STABLE MAN
Sober, Hard worker. Used to children. Room, brd. & wages.
Tel. 272-1250

WOODWORKERS NEEDED
Must speak English. Steady work.
SHUTTER HOUSE, INC.
223 W. Hubbard Street.
Tel. 467-4030

EXPERIENCED
Assembly and machine operators to work on musical drums. Profit sharing & Blue Cross benefits.
CAMCO DRUM CO.
9221 So. KILPATRICK OAK LAWN

TRAINEES
Light manufacturing. Bright, young men to train for light pleasant machine and handcraft work. Excellent advancement opportunity. Also receiving clerk.
Call Mr. ERIC.
Tel. 421-7309

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų

WOMEN FOR CASHIERS
If you are a high school graduate with a pleasing personality and are personable, we would like to arrange an interview with you. Uniforms furnished and laundered. Company paid insurance, liberal benefits, references required.

FORUM CAFETERIA
64 WEST MADISON STREET
STate 2-4524

galėtų stvertis jėgos net jei ir norėtų. "Visa, ko negras nori", jis pareiškė, "yra išgyventi Amerikos bendruomenėje ir gyventi ir dirbti ir gaminti ir prisidėti, kaip ir visi kiti piliečiai.

Red. Schuyler be to pasmerkė kunigų demonstracijoje dalyvavimą, pareiškdamas, esą kas kas, bet kunigai turi būti tvarkos ir įstatymų ir taikinių diskusijų šalininkai. "Yra milijonai negrų, kurie nepriartaria demonstracijoms", baigė kalbėtojas.

WEAVERS
Part time or full time. To French weave, also finishing.
Tel. 288-7333

COIL FINISHER to sand and hand solder fine magnet wire. Hand coil winding, experience desirable, will train qualified person. For pick-up service from Devon and Central call 775-5220.
ELECTRO PRODUCTS LABORATORIES, INC.
6125 West Howard.

TRUMP AI

— "Trisdešimt milijonų dar negimusių žmonių kasmetinių žmogžudysčių ir mes" — tai 175-ta Alvedo radijo paskaita šį ketvirtadienį, spalio 7 d., 10 val. ryto Sophie Barcus Radijo Seimos valandoj.

Didžiausias rudens sezono kultūrinis įvykis — spalio 24 d. rengiamas Margučio didysis koncertas. Programoje Europoje išgarsėjusio muz. Dariaus Lapinsko kūriniai. Bilietai gaunami Marginiuose ir Margutyje. (Pr)

— *Praleiskite šį šeštadienio vakarą su Mariam Katiliškė.* Spalio 9 d., šeštadienį, 7:30 val. vakaro, Baletu-Teatro patalpose, 2515 W. 69 St., yra ruošiamas literatūrinis vakaras, minint rašytoją Marių Katiliškę. Su paskaita "Tėvų žemė Mariaus Katiliškio kūryboje" šiaime vakare dalyvauja d. R. Šilbajoris ir su vaidinimu iš "Miškais ateina ruduo" — Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjungos

CAFETERIA WORK
MEN & WOMEN
40 Hour — 5 Day Week
• Uniforms furnished and laundered.
• Fringe benefits.
• Permanent work.

APPLY IN PERSON
FORUM CAFETERIA
64 W. MADISON. ST 2-4524

HELP WANTED — MALE/FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

CAFETERIA WORK
MEN & WOMEN
40 Hour — 5 Day Week
• Uniforms furnished and laundered.
• Fringe benefits.
• Permanent work.

APPLY IN PERSON
FORUM CAFETERIA
64 W. MADISON. ST 2-4524

aktoriai Algimantas Dikinis, Alė Keželiene, Zita Kevalaitytė - Visockienė, Leonas Barauskas ir Juozas Raudonis.
Santara - šviesa

Papiežius Paulius VI važiuoja New Yorko gatvėmis ir sveikina gatvės susirinkusius žmones. Ant rankos piršto matosi papiežiaus žiedas, kurį tikintieji bučiuoja.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PATIES INZINIERIAUS 7 kamb. mūras, 55 pėdų lotas, 2 1/2 vonios, karpetai, garažas, prie pat M. Parko. Jau laisvas. \$33,000.

2 BUTŲ MŪRAS, 2x7, abu gražūs butai, Gage Parke. \$29,000, laukiam pirmo pasiūlymo.

1 1/2 AUKŠTO PLATUS MŪRAS, 7 metrai, 5 ir 3 kamb., platus lotas. 67 ir Pulaski. \$23,500.

1 1/2 AUKŠTO MEDINIS, 2 butukai, 4 ir 3 kamb., naujas centr. gazo šildymas ir naujas garažas. \$14,500 arti M. Parko.

6 KAMB., 10 METŲ MŪRAS, švarus ir meniškais, dideli, šviesūs kamb., daug priedų. \$23,350.

MŪRO REZIDENCIA, 6 kamb., 1 1/2 vonios, 2 1/2 auto mūr. garažas, 37 pėdų lotas, blokas nuo M. Parko. \$29,000.

JEI NAMAS NEPATINKA — statykite sau naują ant 29 pėdų loto, 2 auto geras garažas, M. Parke, zona B-2. \$12,000, atidus pigiau.

3 BUTŲ MŪRAS, apie \$9,000 nuomos. Kaina \$69,000 arba pasiūlymas.

SVARUS BIZNELIS, mūras, šviesi patalpa ir 5 kamb. butas, naujas gazo šild. \$17,500.

ATEIKITE — VISADA TURIME GERŲ NAMŲ.
K. VALDIS REAL ESTATE
2458 W. 69th St. — Tel.: RE 7-7200 — RE 7-8534

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
PAJAMŲ MOKESČIŲ BLANKŲ IŠPILDYMAS — INCOME TAX SERVICE
BUTŲ NUOMAVIMAI.

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
BELL-REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

TURIME ŠIMTUS NAMŲ CICERO, BERWYN, RIVERSIDE IR KITuose VAKARINIuose PRIEMIEŠCIuose. MŪSU ISTAIGOJE JOS GALITE ISSIRINKTI JUMS PATINKAMĄ NUOSAVYBE Į KATALOGO.

VIENINTELIAI IS LIETUVIŲ PRIKLAUSOME PRIE M. L. S.

Š ATAS REALTY
4936 WEST 15th STREET CICERO, ILLINOIS 60650
Office: OL 6-2233 Residence: OL 2-8907

DIDZIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNIŲ PASIRINKIMAS
• APDRAUDA • NOTARIJATAS •
LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street WAlbrook 5-6015

BUSINESS CHANCES
Biznio Progros

UNUSUAL OPPORTUNITY
West Coast Corporation recently reorganized that can withstand rigid financial examination is offering on a no-franchise fee basis exclusive distributorships. This is a product in demand by every home owner and every business and is currently being used by such national organizations as Sears Roebuck and Co., Holiday Inn Motels and various branches of the armed forces. Product 100% guaranteed; investment from \$600 to \$14,000. Investment guaranteed with 100% markup. Manufacturer has proven method of distribution advertising and merchandising. A factory representative will assist you in setting up your business. For complete details and descriptive literature write

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 69th STREET
PRospect 8-5454

7 KAMBARŲ MEDINIS, 2 vonios, įrengtas skydas, centr. šild., garažas, puikūs dideli seimai, nebrangus, Brighton Parke.

ŠIMAITIS REALTY
2737 West 43rd Street
CL 4-2390

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

NUTEKEJIMO VAMZDŽIAI IR RINOS
Patyrusių specialistų nauji ir taisymu darbai. Įvairūs stogai ir kamina. Dažymas iš lauko pusės.

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778

NATIONAL CHEM-PLASTICS CORP.
1550 PAGE INDUSTRIAL BLVD., ST. LOUIS, MISSOURI 63132
or call collect
ROBERT T. ADAMS
at HA 6-7242, Area Code 314.

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1,000

BALZEKAS MOTOR SALES
"U WILL LIKE US"
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT
4030 Archer — VI 7-1515

Rousseau sako, jog valdybos menas yra didingas laiko galšinimo menas. Anglų yra dideli scenos meno mėgėjai. Neatsilieka ir lietuviai.

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

HEATING CONTRACTORS
Istatome šiltu oru pušiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsinčius. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujuose namuose.
CICERO HEATING AND SHEET METAL CO.
2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Ofiso tel. 277-1442
JUOZAS ZEMAITIS — OL 6-0412
ir
VICTOR SKADE — ST 8-9272

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų.
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus idegame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
[kainavimas veiltui, kreipkitės bet kada.